

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A fehér asztal fölött.

Budapest, augusztus 2.

(K.) A parlamentben elvesztette, a bihari megyeházán kereste s az aradi román püspök installációján megtalálta gróf Tisza István a hangját. Használja ezentúl jó egészségben. Szívesen kívánhatja ezt neki minden ember, mert ami néhány hónappal ezelőtt még szinte hihetetlennek tetszett, a fiatal Tisza okos és hazafias dolgot művelt a hangjával. Még most is volt ugyan benne valami bántó s csak minden századik ember fogja neki elhinni, hogy joga lett volna az aradi fehér asztalnál Magyarország nevében beszélni, de hát nem kell megütdödni rajta, ha gróf Tisza István a pluralis majestatis-t használja. Ugy volt ő már nevelve, hogy nem igen tudna másképpen beszélni. Különbösen is csak Popea püspök ur és Mangra Vazul tették meg neki azt a szíveséget, hogy úgy vették a román kérdésben mondott szavait, mintha azokból valami egészen új korszak harsonája szólna a nemzetségekhez. Mert máskülönbösen még nem volt a magyar nemzetnek olyan miniszterelnöke, aki alkalomadtán ne hangoztatta volna, hogy a magyarság nem akarja elnyomni a nemzetségeket, sőt testvérnek néz románt, szerbet, szász és tót, mihelyt hü fia ennek az országnak. Ezt még gróf Szapáry Gyula sem mulasztotta el megmondani s egyebet gróf Tisza István sem igen mondott Aradon. Magyarország tehát ezuttal könnyen szankcionálhatja gróf Tisza István szavait, mert hiszen a fiatal Tisza még az első politikai cipőskéit sem koptatta el, amikor a magyar nemzet már régen ezta politikát vallotta nemcsak a románokkal, de az összes nemzetségekkel szemben. Inkább még azt kérdezhetné Magyarország gróf Tisza Istvántól, hogy mi jo-

gon ássa ki a multból ezt az álláspontot, holott alig néhány hónappal ezelőtt még ő is azzal siratta legjobban Bánffy Dezsőt, hogy minden politikai hibáját ellensúlyozta erélyessége, melylyel a románokat kordában tartotta s minden államférfiui hiányát pótolta az a sovinizmus, amelylyel a románoknak nyakára hágott. Akit ilyenformán parentáltak, azt gróf Tisza István támogatta agyon s van benne valami meglepő, ha most éppen ő födözi fel a históriában és a mappán, hogy magyarok és románok voltaképpen egymásra volnának utalva s csak karöltve mehetnek át a jobb jövőbe. De ugy kell lenni, hogy mig Bánffy Dezső uralkodott, a fiatal Tisza nem nézett se históriát, se mappát, nem törődött még a nemzeti jövővel sem, — csak a maga jövőjével. Most pedig, amikor a kényszerűség rávitte a história és a mappa tanulmányozására, hirtelen föfödözte azt a józan nemzetségi politikát, amelyet Magyarország már Bánffy előtt is elég merész volt követni.

De hát mindegy. Ha a románok azt mondják, hogy ők éppen csak ilyen nyilatkozatot vártak s most már szívesen le fognak szerelni: mi leszünk az utolsók, akik ezen velők összeveszünk. Legyen nekik az ő hitük szerint. Elvégre a békesség szempontjából nem az a födolog, hogy mikor tetszik a románoknak a józan szót megérteni, hanem az, hogy valahára megértsék. S ha idáig minden vezető politikus hiába hangoztatta ki az országba, hogy románt, szerbet, szász és tótot senki sem akar itt a nemzetségeiből kivetkőztetni, csak azt várja el tőlük, hogy hü fia! legyenek a hazának: legfőlebb elcsodálkoznak, hogy a szász nép, a józan, értelmes szász nép még a zöld agitátorok fészkelődése dacára is értett az egyszerű szóból, ellenben a románoknak japánul hang-

zott az eddigi biztatás s csak most kezdenek észhez kapni, amikor gróf Tisza István a fehér asztalnál mondja el nekik ugyanazt. Ugy látszik, hogy a románok akkor kezdik érteni a magyar szót, mikor a szónok előbb bocsánatot kér tőlük, mint gróf Tisza István, hogy nem tud románul. A bocsánat kapcsán megértik a magyar beszédet s Popea püspök ur, nemkülönbösen a nevezetes Mangra Vazul egyszeribe föfedezik, hogy magyar és román közt csak látszólagos surlódások voltak s azok is megszűnnének, ha Magyarország többször delegálna a bankettező románok közé olyan tapintatos politikust, aki a sok román tósz után bocsánatot kérne, hogy ő nem tud románul. Ah, ez jól esik a románoknak a a fehér asztalnál! Még Mangra Vazul is fölenged s hétrét görbitvén büszke derekát, megvallja szentimentálisan, hogy sok mindent másképpen csinált volna, ha eddig is így közeledtek volna hozzá a magyar politikusok. Az ember ugyan nem érti nyomban, hogy miféle közeledésre céloz a derék agitátor-testvér, mert hiszen gróf Tisza István nyilatkozatában politikai tekintetben egy bötü új sem volt, de ez is mindegy. Ha arra értette csak, hogy bár minden magyar politikus s minden magyar adófizető bocsánatot kérne, mert nem tud románul, még az is valami volna. Elvégre ez csak forma kérdése. S ha egyebet nem szomjaznak a román agitátorok: még valahogy együvé kerülhetünk. De vajjon igazán annyira szomjazták a románok ezt a közeledést? Vagy bármiféle közeledést? Nem nagyon bizonyos. Mert hogy csak a segesvári napnál maradjunk, amely véletlenül összeesett az aradi püspök installációjával: miért szeddették le az aradi Viktória bank ormáról a diszt néhány órára, mig a Petőfi-ünnep elmúlt? Nem-e demonstrálni akartak Mangra Vazul

T Á R C A.

Idősb Géczy István.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: E. Kovács Gyula.

Husz éves multam. Az idő tavaszra járt. Előadásunk aznap este nem volt. Szabad napot élveztünk. A száraz ut, a tiszta idő, a dologtalanság, a pénztelenség mind összejátszott arra, hogy Mezőkövesd határát a délutáni órákban nagyrészt összeharagoltuk. Alkonyat felé nem sokat tördöve azzal, hogy zsebünk üres, de főn-nen érezve, hogy velünk a direktor, ha elfogy a mi pár krajcárnyi vagyonkánk: lesz neki, ha pénze nem, hát hitele, — szép esedesen behuzódtunk a város közepén egy vendéglőbe, s ott egy kerek asztal mellett bizonyos rezignációval szerényen meglapultunk.

Négyen barangoltunk; de csak hármacskán üldögéltünk, Sasvári László laktársam és francia nyelvmesterem, társalgási és fiatal apa-színész, aki később a pesti színi képezdeben tanította sokáig a francia nyelvet, az ajtóban elvált tőlünk. Nagy, fekete, lombos, kormos haja, sajátságos finom görbe orra — amely különben soha sem szelelt — a mindennapi gyakorlatból eredt társalgási ügyessége nagyon kedvelté tették a nők előtt, tehát most is inkább azok körébe menekült. Ismertük a természetét. Pénze nem volt neki se. Férfitársaságban többnyire unalmaskodott. Nem nagyon marasztaltuk. Így aztán, mint mondám, csak hárman üldögéltünk. Szabó Ödön a bonviván, én a „szerelmes” és „népszinművészes” s Ujfalussy Sándor a „hős” és — színigazgató.

Nem csináltunk nagy zajt, nem beszélgettünk, mert a különben oly elmés, vidám, olykor duhaj természetű direktor atkozottul kesernyés

hangulatban volt. Tudtuk az okát, de nem segíthetünk rajta. S az az ok nemcsak őt fenyegette veszedelemmel, de minket is. Ugy ültünk ott, mintha egy nagy fekete felhő borongott volna felettünk. Ijedezve kezdtük sejtetni, hogy Ujfalussy sinec se pénze, se hitele. Már majdnem bucsut vettünk tőle — midőn kinyílik a főajtó — ki lép be rajta? Géczy István, egy 28–30 éves derék, szálás férfi, a szomszédfalubeli földesúr. Ismertük mindhárman. Bőkezü gavallér gentry volt. Két vagy három vig estét töltöttünk már vele. Ha jól emlékszem, Ábrányban lakott.

Szétnézett a teremben, ülhetett volna urak közé is, mert a felső asztalnál ott ültek Kudlovich, Morvay, Wessolényi, Elek, Gáspárdi, de neki csak a mi szegény társaságunk kellett.

— Jó estét, Ujfalussy!
— Jó estét, fiuk! Ide ülök én magukhoz!
Adnak egy kis helyet?

— Oh, hogyne! Szerencsénknek tartjuk! (Mégváltók! villant át agyunkon.)

Leült. Az a fekete felhő mi felettünk mindjárt megmozdult. En és Ödön barátom csakhamar mosolyogva bujtunk ki alóla, s most egész sulyával a direktorunkra nehezedett. Jött a harmadik, jött a negyedik íze meg a többi; megvaesoráltunk már urilag; mi előttünk rózsaszínbe is kezdett öltözni a világ, de a direktorunk area csak nem tudott kiderülni sehogyse.

— Mi dolog ez, Ujfalussy ur?! Nem így ismerem én magat... Eddig maga mulattatott engem. Most én tartsam szóval? Legyen már egy kis jó kedve!

— Nem lehet.
— Miért nem?
— Nem tartozik az ide. Bánom is, hogy bejöttem. Legjobb ilyenkor otthon ülni az embernek. Minek a más kedvét rontani.

Koccintunk, iszunk s Ujfalussy busan indul kifelé.

— De ha vissza nem jön, megharagszom, — szól utána Géczy.

— Jövök, jövök! Mit csinálnék otthon?
Kiment. Erre, mint egy nagy eleven kérdőjel, mint egy megtestesült kérdés, nekünk fordul a derék, jólelkű ur.

— No így még nem láttam ezt az embert. Mondják már, mi baja van?

— Holnap lefoglalják mindenét, — felelünk kapkodva egymás szavát, vagy pótolgatva, — könyvtárt, ruhatárt, dekorációt. Egerből jön ki az ügyvéd. Eddig is rosszul ment — ezután meg nem is jászhatunk. Bizony az isten tudja, hogy mi lesz velünk. Mi csak elmegyünk valamerre. Nekünk nincs senkink. De neki felesége, leánya van. Neki ugyan csak nehéz mozdulni, kivált ha azt se tudja, hogy hova.

— Teremtette! Ez már baj! Így már értem.
— Hát ugyan mennyibe akarják azt a... Ujfalussy belép.

Másra fordítók a szót — de Géczy nem engedi, nem hagyja.

— Üljön le, csak üljön! vonja maga mellé vállát veregetve. Ezek a fiuk elmondták már a rosszat hát ha? Mennyibe is akarják elvenni a holmiját? Mennyivel adós annak az ügyvédnek? Nem Petrovics?

— Nem! azt ismerem, jó barátom, — tiltakozik Ujfalussy, miközben szemrehányó tekinteteket dobál felénk.

— El kellett nekik mondani, mert én követeltem. Ők nem hibásak!

— Hisz éppen az a bosszantó, tekintetes ur! — mormogta vonakodva a keserű direktor — hogy nem is olyan nagy summa; de most egy ilyen nyomoruság szezón után elvihetik én tölem mindenemet még őt forintban is, mert annyit sem tudok összeteremteni.

— De mennyit, hát, no? Csak ki vele!
— Hatvan forintot...
Mindhármunknak rámeredt a szemünk.

és társai, hogy ők csak a püspökük tiszteletére lobogózták fel a házukat s nem a magyar költő emlékezetére? Pedig ugyanakkor más nemzetiségek, például a józan szászok még Segesvárra is elzarándokoltak ünnepelni, hiába riasztgatták csunya fenyegetésekkel a zöld fiskálisok.

Az a közeledés tehát, mely az aradi installáció alkalmából a fehér asztal fölött lejátszódtott, nem ver le minden kétséget az őszinteségével. De ám legyen, hogy a közeledés igazán őszinte és Popea és Mangra Vazul nem tudtak ellentálni a gróf Tisza István ékesszólásának. Valami állandó és megbízható fordulathoz még sem szabad ezt nézni. Sokkal többször és sokkal nyomatékosabb okokkal próbálta a magyarság eddig is lefegyverezni a román áskálódásokat, semhogy föl lehetne tenni, hogy azok az áskálódások okokkal megszüntethetők. Gróf Tisza István mindenesetre csak az érettségének adta bizonyítékát, ha megragadta a kedvező alkalmat, mikor a románságnak éppen legangosabb kolompóit kényszeríti bele valami engesztelő nyilatkozatba. Csak jó volt ezeket az urakat egyszer ilyen lojális beszédbe szorítani. Az ilyesmi kiválóan alkalmas, hogy hangulatot keltsen. S ezért sok hibáját el szabad nézni gróf Tisza Istvánnak, még azt a pluralis majestatis-t is, mely talán sohasem illt kevésebb az ő ajkára, mint mostan. De az igazi munka s az igazi eredmény csak a szerencsésen megcsinált hangulat nyomán következhetik. Mert a bankett után olyan kijózanodás jöhet, amikor a Mangra Vazulok egyszerűen letagadják az engesztelő nyilatkozatukat. Evidensebb dolgokat is letagadtak ők már. Ellenben ha az új aradi püspök, aki éppen olyan jó román, mint amilyen kifogástalan magyar, az első perctől fogva azon fog dolgozni, hogy a románságot a magyar nemzet becsületesebb álláspontjáról meggyőzze; ha a szürke hétköznapiok ébren tudja tartani a román polgárokban azt a tisztá hangulatot, melybe a kolompók csak a fehér asztal fölött hagyták magukat ringatni; ha sikerül neki megmutatni, hogy a nemzetiségek semmivel nem voltak inkább elnyomva, mint a nemzet minden egyéb fia s csak egy általános nagy nyomást értettek félre, ez pedig immár az egész ország felől szerencsésen elmúlt: — akkor

igenis be fog következni az állandó fordulat. S a fölszabadult nemzetel egy sátorban fog örvendni és fejlődni valamennyi nemzetiség is. Abban aztán csakugyan igaz van Mangra Vazulnak, hogy ilyen szerepre kitűnően alkalmas az új aradi püspök, akit régen kedvel a magyarság, pedig hűséges román s aki a románoknak is kedves, pedig a magyar hazának kevés jobb fia van önála . . .

BELFÖLD.

A szászsebesi választás. A hétfőn Szászsebesen végbement képviselőválasztásról ottani tudósítónk pólólóg a következőket írja: A szászsebesi választókerület nagy lelkesedéssel, egyhangulag választotta meg képviselőjének Vészi Józsefet, a Budapesti Napló főszerkesztőjét. A megválasztott képviselő, akit táviratban értesítettek a választás eredményéről, délelőtt tizenegy órákor a nagyszabású vonattal érkezett a kerület központjára, Szászsebesre. A vasúti állomáson népes küldöttség fogadta és folytonos ovációk közben kísérte a város házára. Itt Vészi József átvette a megbízólevelet, azután nagyszabású beszédben fejtette ki politikai programját. A beszédet a választó közönség meg-megújuló éljenzettel fogadta. A képviselő, aki rövid ott tartózkodása alatt a legnagyobb népszerűsége tett szert, a délutáni vonattal elutazott a kerületből.

KÜLFÖLD.

A francia külügyminiszter utja. Delcassé külügyminiszter ma délután magántitkárával Pétervárra utazott. Ennyit jelent ma egy fukarszavu párisi távirat, szinte igazat adva ezzel a száraz híradással annak a több párisi lapban is nyilvánuló véleménynek, hogy a külügyminiszter pétervári utja csak udvariassági aktus és nincs nagy politikai jelentősége. Mint azonban nekünk Párisból táviratoztak, az ottani jól értesült politikai körökben Delcassé külügyminiszter pétervári utazásának nagy fontosságot tulajdonítanak. A külügyminiszter azért megy az orosz fővárosba, hogy ott szóval is felvilágosítást adjon a német-francia közeledésről, amelyet Oroszországban eleinte nagyon közömbösen néztek, de amelyre most már nagy súlyt vetnek az Orosz- és Németország viszonyában fennállott kedvezőtlen fordulat s különösen a Medve-szigetek miatt támadt konfliktus következtében.

A külügyminiszter missziójának van még egy

másik fontos része, nevezetesen az, hogy eloszlassa Oroszországban azt a kedvezőtlen hangulatot, amelyet ott Négrier tábornok megfenyítése okozott. Ez az eset különösen azért kellett visszatekintést Oroszországban, mert ott úgy magyarázzák ezt, hogy a franciaországi politikai események hullámzása még a hadsereget is megrendíti, amely pedig a köztársaságnak egyetlen állandó jellegű intézménye.

Páris, augusztus 2.

A lapok nagy része nagy fontosságot tulajdonít Delcassé külügyminiszter pétervári utjának. A Siècle udvariassági aktusnál többet lát benne és azt mondja, hogy ennek az utnak nagy politikai jelentősége van.

A *Matin* azt írja: Delcassé pétervári utjának nincs határozott közvetlen célja; csupán udvariassági viszontlatogatás ez, és folytatásul szolgál annak a személyes jó viszonynak, amely a két nagybatalom képviselői között Párisban kezdődött. Megerősítését jelenti azonkívül a szövetség állandóságának.

A *Gaulois* szerint Delcassé Muraviev külügyminiszterrel azt akarja most megbeszélni, hogy a cár a jövő évben mily körülmények között jöjjön Párisba.

Berlin, augusztus 2.

Delcassé pétervári utját itteni politikai körökben sűrűn kommentálják ugyan, de nem hisznek annak nagy politikai jelentőségében. Német-, Orosz- és Franciaország most olyan viszonyban vannak egymással, hogy a külügyminiszter utazása nem adhat okot nyugtalanságra.

A belga kormányválság. A Vandenpeereboom-kormány bukása éppenséggel nem tisztázta a helyzetet Belgiumban. A választási rendszer kérdése továbbra is megoldatlan marad és ebben a megoldatlanságában nagy szerepet játszik az új kabinet megalakulása körül. Minden párt és párttörök más-más rendszert akar s magában a klerikális pártban is megoszolnak a vélemények. Az egyetlen premier-jelölt, de *Smet de Nayer*, az ugynevezett arányos választási rendszer mellett van, s ezt kívánja a klerikálisok nagyobb része is; legalább a klerikális tanácsadók, akiket a király meghallgatott, mindannyian ezt vallották a válság egyetlen lehető megoldásának. Csakhogy ugyanennek a rendszernek legkiválóbb hívei, mint a nagybefolyású *Bernaert*-is, vonakodnak az új kabinetben tárcát vállalni. Az új kormány megalakulása tehát hamarjában nem várható. Nehézséget okoz a hadügyminiszteri tárcá betöltése is. De *Smet* a tárcát *Cousebant d'Alkemare* tábornoknak ajánlotta föl, aki belépése feltételül az általános (tehát személyes) katonakötelettség behozatalát kötötte ki. Egy másik verzió szerint viszont abban áll a nehézség, hogy olyan embert akarnak hadügyminiszternek megnyerni,

letes nagy társasághoz. Marad még utiköltségekre is. Azért adtam — érti már?

— Érttem! Köszönöm! Nagyon köszönöm!

— Isten áldja mindkettőjüket!

Megrázza a kezem és elmegy . . . ott hágy . . .

— Miskolcon találkozunk!

Fordul még vissza egyszer s aztán eltűnik. És eltűnt örökre, nem láttam többé soha. Hogy Ujfalussy Sándor nem fizette ki a hatvan forintból azt a veszedelmes tartozást, hogy inkább veszni hagyta mindenét, s inkább szelnek eresztette 10-12 tagból állott társulatát; hogy mi Ödön barátommal nem mentünk Miskolcra, mert féltünk, hogy nem fogadnak el bennünket egy olyan nagy, „kompletozott” társaságnál; hogy mi inkább Tisza-Füredre gyalogoltunk a Nyíri György kisebb, így nekünk valóbb társulatoeskájához, ez mind jellemző, de nem tartozik a dologra.

A fő és igazán érdekes tény az, hogy ez az akkori ábrányi gentry Géczy István nem más, mint a mai híres népszínműriónknak, ifj. Géczy Istvánnak tulajdon édesapja, aki Budapesten, mint rendőrtanácsos hunyt el.

Nézzem ide, aki az átöröklés tanában kétkedik? Az apa nyílt, derült kedélyű, minden rabságot megvető szabad szellemű ember. A színművészet iránt a szokottnál hevesebb vonalommal viseltetett. Életéből többet nem ismerek. De beszél ez! Im, a fiu már nemesak vonzódik a színművészethez, hanem már színész is lesz. Apjának napsugaras kedélye nemesak hogy átszáll az ő ifju lelkébe is, hanem ő nála már a színésznél az új, a neki való légrében, az alkalmas szellemi talajon megtermékenyülve alkotó erővé, teremtő hatalommá magasul. Ki tudja, minő virágmagvak, — amelyek az ellenséges körülmények, viszonyok nyomása alatt soha ki nem kelhettek, porhadnak örökre az apa hamvajban?

— No hát, aki angyala van! Azt nem töröm, hogy Mező-Kövesden vetkőztesse nek mindenéből egy Ujfalussy Sándort!

Kiveszi a tárcáit, elibe számlálja a tizes bankókat. Szemünk tovább meredni nem tudott.

— Itt a hatvan forint! Hanem most már aztán egészen a régi legyen. Nem akarok ecetes arcot látni!

— Tekintetes uram! — szól nagy hálálkodásra készülő a boldog, megelégedett, mosolygásra olvadt direktor.

— Ne köszönje — tegye el, punktum! Eddig küzködtünk, nyöszörögtünk. Ettől kezdve vigság legyen! Nekem is van otthon veszőségem, Ábrányban; Kövesden mulatni akarok.

És lön csakugyan vigság, multság, muzsikaszó.

Éjfél felé összeolvadtunk a faszttal, ahol aztán magam is jól mulattam, mert nagy méltánylója akadt az énekemnek. Wesselényi süket volt, beszédet nem hallott, tehát engem el nem bocsátott maga mellől, mert az én énekemet meghallotta. Elvezett.

De nincs még vége, most jön a java.

Elmulhatott már egy pár hét e nevezetes multság után.

Egy este hét óra tájban maszkirozom magam egy kis vak ablakban a magazin oldalán, a kulisszák közelében. A fél bajuszom már fel van ragasztva, veszem a másikat, sodorgatom, nyomiszolom, — a magamé csak akkor ütközgetett . . .

— Te! Gyula! Megállj csak! rohan be és akadályoz meg izgatottan Ödön barátom!

Látom, hogy a szeme még a sötétben is csillog.

— Mit akarsz?

— Eredj ki csak a kapuba!

— Minek?

— Eredj csak hamar. ott van Géczy!

— Hát aztán? Hisz már fenn van a félbajuszom.

— Eredj már csacsi, mert elmegy.

— De hisz mindjárt kezdjük. Majd találkozzunk előadás után.

— Boldogtalan! még azt se tudod, hogy ma nem lesz előadás!

— Nem lesz?

— Nem hát. Hisz nem vittek egyetlen egy jegyet se. A falaknak csak nem játszunk. Eredj már, mert itt hágy.

— De hát ha játszunk!

Zavarozva forga'om kezemben a tükröt — festve nem voltam, mert festékünk nem volt.

— Eredj már, mert mindjárt erőszakkal löknek ki! Szerencsétlen! nem tudod, mivel játszol. Csak annyit mondok, megbánod, keservesen bánod meg.

Lekapom az félbajuszt s egy perc alatt ott termek Géczy előtt.

— Aláoszolgája! Szabó Ödön. . .

— Igen! Már el akartam menni; azt hittem, hogy nem jön ki! — A tárcája után nyul, azt véltem, szivarral akar megkínálni.

— Igen! Szabó Ödönnek már adtam. Itt van magának is.

Rábámulva állok.

— Fogja! Elég lesz ez arra!

Öt forintost nyújt felém.

— Mire?

— Az utra! Álljanak össze ketten. Tegyük össze! Tíz forinttal uri mód' elmehetnek a vásáros szekerekkel.

— Bocsánatot kérek; nem értem.

— Tegye el csak, no! Megyek haza, nincsen időm. Ez az Ujfalussy gyöngye, könnyelmű ember. Neki különben már mindegy. Ó rajta már nem lehet változtatni. De magukért kár volna. Hagyják itt ezt a truppot. Menjenek egy becsü-

aki katoná és aki fölveszi programjába az általános hadkötelezettséget. Ez a két verzió ellene mond egymásnak s mi csak konstatáljuk a dolgot.

Brüsszel, augusztus 2.

De Smet de Naer az új kormány programjának két főpontját a proporcionális választási rendszernek és a hadsereg reformjának megvalósítását tüzte ki. A király helyesli ezt a programot, csak azt a feltételt kötötte ki, hogy nyomban a választási reform után kell következnie a személyes szolgálati kötelezettség behozatalának.

A klerikális párt oszlófélben van. A Woeste csoport már bejelentette, hogy az új kormányt nem fogja támogatni.

HIREK.

Katonák.

— Egyéni vélemény. —

— Ön megjegyzést tett rám.

— Én, főhadnagy ur?

— Igenis ön. Azt mondta, hogy nagyon esőrtetem a kardomat.

— Hát ez is megjegyzés?

— Az. Ön egy pimasz fráter.

— Kikérem...

Már akkor kihuzza a tudósítások szerint a főhadnagy a kardját, összevagdálja a civil fejét, megvan a botrány, a párbaj, amely utóbbi alkalmából a civilt megint megvágják. Erre a főhadnagy urat áthelyezik Krakóba és a civil menjen zabot hegyezni, ha nem tetszik neki a dolog. És mit mond erre a világ? A világ azt mondja, hogy: tessék, ilyenek a katonák, az embernek már az élete se biztos, ha kinyitja a száját.

Ellenben Franciaországban mi történt tegnap? Egy Gay de Taradel nevezetű tábornok beszédet akart mondani Gallieni tábornok fogadtatásánál. A beszédet elküldte a hadügyminiszternek, aki egyszerűen ráírta a margóra, hogy „A tábornok urnak megtiltom, hogy ezt a beszédet elmondja.“ De mit tett Gay de Taradel? Gay de Taradel ezt a Dreyfus-ellenes beszédet kiadta egy francia lapban.

*

Most következik itten egy nagyon népszerűtlen kijelentés. Az, hogy inkább vagdalják össze a főhadnagyok a kocsmában a civileket, mint hogy a tábornokok ily módon ko-

miszkodjanak. Azt — úgy hiszem — gyanítják, hogy a vagdalkozó főhadnagy osztrák-magyar típus. A szónokló, politizáló, pártállást foglaltó tábornok pedig francia típus. Tudja isten, de én azt szeretem jobban, amelyik katonább. Ha az embereket valamelyik szellemben akarjuk nevelni, nagyobb adagot kell nekik a tanításból beadnunk, mint amekkorára szükségük van. Ha én fogadok egy párisi barátommal egy kiló kámforbá s a fogadást elvesztem, két kiló kámfort kell Párisba küldenem, mert az egyik kiló az uton elpárolog. Ha én azt akarom, hogy a katonák önértetes, bátor, agresszív természetű legyenek, többet neveljek belé eme tulajdonságokból, hogy ha elpárolog belőle valami az intelligenciája, a jó szíve, a veleszületett bátortansága révén, maradjon még elég. Ugy, hogy aztán az, aki már katonának született, tulhajtja ezt a katonaságot és beveri a civilek fejét a kávéházban.

A francia katonatiszt civilben jár az utcán. Ha orfeumba megy egyenruhában, másnap kiröpül a hadsereg kötelékéből. Tehát a francia polgárt nem vagdalhatja össze a saját katonája. Hanem aztán politizál, ami nagyobb baj. A francia tábornokok nevét még Magyarországon is ismerik. Roget tábornok, Négrier tábornok, Saussier, Zurlinden, Mercier, Billot stb. stb. — ismert alakok világszerint. Az osztrák-magyar tábornok neve csak akkor kerül az újságba, ha nyugdíjba megy, vagy ha meghal. Ezek nem nyilvános tábornokok, hanem katonák. Hallgatnak, elnyelik a véleményüket, nem szerepelnek, nem szónokolnak, nem ünnepeket magukat. Nálunk Marchand őrnagy ur nem bolondulhatott volna bele a vélt dicsőségébe.

Amikor a francia katonák már tábornok lett, elgondolta, hogy ő milyen nagy ur. Hogy őneki hány fegyveres ember engedelmeskedik. Hogy ha ő többedmagával összeáll, az mindjárt egy kis hadsereg. És hogy ha ők mind összeállnak, az mindjárt egy nagy hadsereg. Tehát pártoskodnak, konspirálnak, újságokban nyilatkoznak, szídnak és dicsérnek, véleményét mondanak s ha a véleményükkel ki-dobják őket az ajtón, visszajönnek a véleményükkel az ablakon. Példa rá ez a Gay de Taradel tábornok.

Vegyük észre ennek a csunya bomlásnak a szemlélésénél a mi hallgató, szigorú,

ismeretlen generálisainkat. Azokat a piros-sávos nadrágos, pápaszemes urakat, akiket lötyög az egyenruha s akikről soha sincs szó. Akik nem feszítenek, nem magaslanak ki kollégáik közül soha. Örülünk nekik s bocssássunk meg a szegény kis cseh főhadnagyoknak, akik a kassziros kisasszony előtt vérengző párbajokat vívnak fegyvertelen civilekkel, mert mégis csak jobb, ha a katonák katonáskodnak és nem civilkednek.

M. F.

Budapest, augusztus 2.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 31-én új

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszatérni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Az udvar Ischlben. Ischlből jelentik, hogy Gizella főhercegnő asszony férjével és gyermekével, továbbá Lipót és Konrád bajor hercegekkel oda érkezett és így ott a királyi család csaknem teljes számban összegyűlt. Dél előtt tíz óráról délig a király a dolgozószobájában időzik, ahol a rendes kormányügyeket intézi el, a minisztereket hallgatja ki. Ha miniszter van kihallgatás, az rendesen hivatalos aznap az udvari ebédre is, amely családias jellegű. Lipót bajor herceget és Gizella főhercegnő asszonyt a király szívesen fogadta, továbbá Mária Valéria főhercegnő asszonyt férjével. Üdvözlés után a király leányát elkísérte grési villájába. Szombaton Stetánia főhercegnő asszony leányával, Erzsébet főhercegnő asszonyt nyál kocsin érkezett Gmundenből a király s a királyi család látogatására. A fiatal főhercegnő maga haj-

Eszti kisasszony.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lengyel Laura.

Eszti kisasszony nem éppen zárkózott természetű leány, csak annyit kellett tőle kérdez-nem ruhapróbálás közben, hogy hány esztendeje varr már és ő, míg a szoknyát körültezegeti, elmondja egész élettörténetét.

Vidéről jöttek fel, — ez természetes. Még természetesebb, hogy valaha jómódúak voltak. Ez a hajdani jómód minden szegény leány elbeszélésében ott van, ez a bázis, a többi aztán oly könnyű felépíteni Eszti kisasszonynak.

— Ismeri Góthyt, a nagy író, nagysád? Ugy e milyen elegáns ember? Hogy nem tetszik ismereni? De biztosan olvasott már tőle, a mai lapban is láttam egy tárcáját. Ha ki méltóztatott olvasni, legyen szíves nekem adni a lapot... Mi nagyon jól ismerjük Góthyt, a házunkhoz is járt, persze ez előtt régen, mikor még odalent laktunk.

Eszti kisasszony nem szép és már nem is fiatal. Megpróbálom fölfedezni arcán a hajdani szépséget, szavamra mondom, a legjobb akarattal buzgólkodom és semmi eredmény. Pedig ha semmi más, de ehhez az egy dologhoz értek. Meglátom a szépséget a multban, az enyészeti enyészeti, a fantáziám nem törődik egy pár hitvány évtizeddel, megeskik rajtam, hogy ráncos arcú öregasszonyok előtt valósággal extázisba jövök, mert

én látom mindazt a sok szépséget, mely valaha az övék volt. De Eszti kisasszonynál nem ment a dolog, méltóztatassanak elhinni, semmiképpen sem ment. Pedig még nem is ráncos az arca, összevissza sem lehet több hamine esztendősnél.

Másrészt Góthyról is hallottam egyetmást, ha nem is ismerem személyesen, mert én korántsem ismerem annyi embert, mint Erzsi kisasszony hiszi, de Góthy olyan alak, körül lehetetlen tudomást nem szereznit. A fiatal író nemzedék egyik legkiválóbb tagja, sok igrige van, de még ezek is elismerik, hogy talpig őr ember. Írásában és egyéniségében van valami őr tartózkodás, melylyel távol tud magát tartani mindenkit. Ez az ur szível-lelkelekkel elbeszélő, azaz meseírő, ez a pompás zseniális műfaj megóvjá őt attól, hogy részletekben kelljen árulgatni a lelkét. Különbözik szilárd meggyőződés, hogy inkább lemondana az írásról, mintsem ezt a nyomorúságos mesterséget üzze.

Amit tudok Góthyról, azt idegenektől tudom, de információimat meglehetősen hiteles helyekről szoktam beszerezni. Eszti kisasszony folytatta: — Persze ma már megsem ismerne bennünket, több mint tíz éve nem láttuk, de akkor még nem volt ilyen nagy ur, szívesen ájított hozzánk, mert egy faluból valók vagyunk, ha az ő apja doktor volt is, az enyém még kereskedő, falun, tetszik tudni, nincs olyan nagy különbség a doktor meg a kereskedő közt.

Próbáltam vigasztalni Eszti kisasszonyt, hogy Pesten sincs.

— Ott nem néznek le senkit és az öreg Gó-

thyné mindig visszaadta az édes anyám vizitjét, lelkemnek, szomszédasszonynak hívta, nekem pedig mindig azt mondta, úgy szeretem ezt a kis leányt, mintha csak a magamé lenne! Tessék elhinni, szóról-szóra így mondta.

Há! — gondoltam — most jön a novella, végre is tíz évvel ez előtt... nos, tíz évvel ez előtt, Eszti kisasszony tíz évvel fiatalabb volt mint most...

— Akkor fiatal jogász volt és majdnem minden délután ott volt nálunk. Azt mondta, hogy senki sem tud olyan turós bélest sütni, mint az édes anyám, evett is belőle mindig, ha megki-náltuk. Azután elmentünk sétálni együtt mindnyájan és ha megkértük estefelé, még az eper-fára is fölmászott s megrázta nekünk...

— S azután?

— Azután visszament Pestre és nem is láttuk többet, de mikor elváltunk, egy arcképet adott nekem és ráírta, hogy: „őszinte rokonszenvvel“, akarja látni a nagysága, majd áthozom...

Biztattam Eszti kisasszonyt, hogy elhizem ugyanis, csak folytassa.

Nagy bámulatomra Eszti kisasszonynak nem volt folytatnivalója. Ez némi csalódást okozott nekem. Az ember örömmel ragad meg minden alkalmat, hogy az álnok férfinemet szidhassa, mint a hogy a férfiak is elátkozták már a női nemet pár százezer próza- és verskötetben, de hát a nagy gyűlölködés végeredményében csak odavezet, hogy nem tudnak egymás nélkül megélni, ennél-fogva nem is kell a kölcsönös szitkozódást tulságosan komolyan venni.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával béleelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál

JUSTITZ LEOPOLD

szpecialista loden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48, Mintákat és képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

totta a könnyű phaeton elé fogott két gyönyörű lipizai szürkét. A látogatás nem volt bejelentve s így ugyancsak bámultak az udvari lakájok, amikor az elegáns fogat egyszerre csak behajtott a királyi kastély udvarára.

Ischből jelenti ma egy táviratunk, hogy a király Lipót bajor herceggel és Ferenc Szalvátör főherceggel ma reggel két napi udvari vadászatra az Offensee vidékére utazott.

A londoni magyarok kitüntetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Ebner József Ferenc londoni gyárosnak, az ottani magyar segítő-egyesület elnökének a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. Weisz Sámuel londoni kereskedő, a magyar segítő-egyesület alelnökét pedig a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Mind a két kitüntetés elismerése annak a nemes jótékonykészségnek, amelyről Ebner József Ferenc és különösen Weisz Sámuel, aki a régi magyar egyesületnek is lelke és vezetője volt, szükösztökös honfitársait Londonban mindenkor segítette.

A prágai érsekség. Maloszinú, hogy már legközelebb gazdát kap a megüresedett prágai érsekség. Brünből táviratozzák, hogy Schönborn érseknek dr. Rziha Márton budweisi püspök lesz az utódja. Rzihát a németek rossz szemmel nézik, mert szívvel-lelkel cseh.

Loubet elnök Daniló hercegnek. Azok közül, akik a montenegrói trónörökösnek Jutta-Milica hercegnővel való házassága alkalmával ajándékkal keveskedtek, nem maradt el Loubet francia köztársasági elnök sem. Párisból táviratozzák ugyanis, hogy Loubet elnök megbizta a cötinjei francia konzult, hogy adja át Daniló hercegnek az elnök ajándékát, egy gyönyörű gobelin himzést.

Petőfi emlékezete. Zólyomból írja levelezőnk, hogy ott fényesen ünnepelték meg Petőfi halálának évfordulóját. Az ünnep főzése a polgári kör helyiségében ment végbe, ahol Hamvas Sándor teológus mondott szép beszédet. — Nagy-Marosról jelelik, hogy az ott nyaraló közönség fényesen ünnepelte meg Petőfi halálának évfordulóját. Ballagi jegyző mondta az ünnepi beszédet, ezután Kovács Gyula olvasott fel, majd Rónai kisasszony szavalt.

A Petőfi-ház ügyében Bartók Lajoshoz, a Petőfi Társaság elnökéhez a következő levelek érkeztek:

Hontrármegye alispánjától: Átérezve a Petőfi-ház létesítése érdekében megindított mozgalom hazafias és kulturális jelentőségét, megfellelően intézkedtem az iránt, hogy a gyűjtés módzataival a varmegye közönsége közelebb tartandó közgyűlésében behatóan foglalkozhassék. *Czibulna* Istvan alispán.

Temesvármegye alispánja átiratban értesítette a Petőfi-társaságot, hogy a Petőfi-házra vonatkozó gyűjtések eszközésére a községi előjáróságokat és a rendezett tanácsú városok polgármestereit felhívta.

Hajdu-Böszörmény város tanácsa a Petőfi-házra 20 forintot adott és a gyűjtésre 3 tagú bizottságot küldött ki.

A newyorki magyar egyesület is lelkes hangú ü-

Esztí kisasszony minden vádja egy sóhaj-tásban nyilvánult, ebből megtudhattam, hogy Góthy ártatlan mindenben, teljesen ártatlan. Fiatal jogászkorában unalomból elbeszélgetett a szegény szomszédasszony leányával, azóta teljesen elszakadva, régi környezetéből halad pályáján egyenesen fölfelé. ... Itt meg egy szegény vén csunya leány, ki még mindig szövi, áldozja, képzeletében tovább az ő édes regényét, melyhez voltaképpen a férfianak semmi köze, melyet csak az ő fantáziája teremtett.

Esztí kisasszony visszahajtogatván a derék bélést, elmondta gyorsan az epilógust is.

— Volt ott lent nekem kérés is, tetszik tudni, a jegyzőségnél irnok volt, de hát én nem akartam, mindig arra gondoltam, hogy mit szólna Góthy, ha véletlenül hazakerülne a faluba és engem mint egy rongyos irnok feleségét találna? ... Azt gondoltam, jobb lesz így és felköltöztünk Pestre ...

Nem szóltam semmit, mert nem akartam megszomorítani, ugyis csak ezt mondhattam volna:

— Nem, kedves Esztí kisasszony, úgy lett volna jobb, sokkal jobb, higgyen nekem. Tudja maga, kedves kisasszony, mi az illúzió? Valószínűleg igen, mert olvassa a Góthy tárcáit, ha pénzt nem adhat értük, a nagyságától mindig kölcsönkéri a lapot, hol a nagy ember neve szerepel. A nagyságát rajtam kívül mind mulatnak magán. Én is csak azért nem nevetek, mert a szomorúság sohasem tud mulattatni, ha még olyan hőbortos és ostoba alapja van is. ... De lássa, ha meg tudnám magának magyarázni, hogy maga azért a hazug álomért, hogy egy nagy emberhez valaha valami köze volt, mit dobott el magától? Egy jó vagy rossz, de mindenképpen egy bevégzett életet. Mert minden leány csak félelettel él, kisasszony, maga is, ki ruhákat hoz haza nekem, én is, ki érzékeny novellákat komponálok a nagyérdemű publikum számára, még a grófkisasszony is, kinek barátja befecskendezi sárral a ruhánkat, ha sokat bámészkodunk a Stefánia-uton. Köztem és maga közt mindössze is az a különb-

völzö táviratot intézett Bartók Lajoshoz a Petőfi-ünnep alkalmából.

— **Dr. Thorma Zsófia.** Esztendőnk hosszu sora óta állandó téma a nők emancipálásának kérdése. Veszekszünk rajta pro és kontra. Van egy konyhapárt, amely lehetetlenné igyekszik tenni azt, hogy a nő elhagyja a háztűzhelyet s van egyenlőségpárt, amely viszont durva igazságtalanságnak tartja azt, hogy mi férfiak visszaélünk az erőnkkel s a nők rovására teremtjük meg a jogainkat. S míg folyik a meddő penna- és szóháboru, kisül, hogy a gyakorlatnak a szó- és argumentum-fecsérléshez semmi köze sincs. Aki arra született, hogy a házi tűzhely mellett, meg a gyerekzobában teljesítsen kötelességeket, annak hiába adunk mi jogokat, nem él velük. Aki pedig nagyobb elme, magasabb akarat és ambíció, attól hiába akarjuk elvenni a jogot az érvényesülésre, nem sikerül. Csak magunkat állítjuk azzal, hogy urai vagyunk a teremtésnek s hogy mi csináljuk a törvényt, aminek az értelmében békóba lehet verni az ambíciót, a tudást, ha véletlenül nőnemű ember agyában fészkel s röptöt tudunk annak adni, ha nekünk úgy tetszik. Dehogy. Mig mi itt vitázunk pro és kontra, érvényesül a tudás mindenképpen s érvényesül akkor is, ha előbb le kell győznie az előítéletet s azt a csendes és impertinens mosolyt, amivel mi férfiak fogadni szeretjük annak a hírt, hogy valami nő-ember ki akar nőni közülünk. Im méltóztassék fölnezni Thorma Zsófiára. Sohase kérdezte tőlünk, hogy kegyeskedünk-e nagylelkűen megengedni neki, hogy tudós legyen, a helyett hogy, mint ahogy a mi konyhapártunk kívánna, valami közönséges férfi-emberre mosson, főzzön vagy a jobb esetben mosasson és főzessen. Ez a leány huszonöt esztendőskorában szép szerepet töltött be a budapesti ösebertani kongresszuson, pedig akkor még nem is próbálgatták a merészebbek a küzdelmet elkezdeni a nők érdekében. A huszonöt-estendőskor leány, aki azóta már még több mint huszonöt esztendődtől él, tanult és dolgozott — feltűnést keltett nagy tudásával az öreg professzor népek közt. Tudós volt a tudományért magáért, nem kérve érte semmit, fogalma se volt a tudós divatokról, a reklámról, a népszerűség hajhászarsáról, amitől pedig nem riadnak vissza egynémely tudósok. Archeológus, nem is a szó közönséges értelmében. Nem azért kutatja az ősidők emlékeit, csakhogy föltalálja őket s gazdagabb legyen egy múzeum vagy egy gyűjtemény, hanem hogy a fölkeresett emlékekből meg lehessen konstruálni biztos alapon a kultúrtörténelmet. Nevét az tette aktuálisá, hogy a tudományos világ letörlesztette vele szemben a régi adósságát s elismeréssel adózott a tudományának. A kolozsvári egyetem tiszteletbeli bölcészdoktorrá avatta föl ezt a végtelen szorgalmu, nagy tudásu leányt s az elismerésnek ezt a tisztas módját jóváhagyta a király is. Thorma Zsófia, a tudós

ség, hogy maga könnyebben segíthetne magán és kevesebb áldozat árán megszabadulhatna a hazug képzelgésektől. Mert nekem sok mindenféle gyönyörűséget nyújt az én illúzióm, melyről magának sejtelve sincs. Vannak pillanatok, midőn egészen megmámorosodva az én nyomorúságos mesterségemtől azt képzelem, hogy ez is egy egész élet, ez is egy egész világ, a fekete betűk szomorú és mégis oly nagyon szép világa.

Vannak pillanatok, kedves Esztí kisasszony, mikor hiszek magamban és hiszek abban, a amit leírok, míg azzal töltöm a napjaimat, hogy huszonégy fekete betűt különféle módon kombinálva előre vagy hátra írok, az a dőre illúzió él lelkemben, hogy mégis csináltam valamit, ami élni fog akkor is, ha már nekem nem lesz több tavaszi ruhára szükségem és maga sóhajta kíséri el utolsó utjára a legkevésbé kötekedő, csöppet sem sekkant kuncsaftját, maga díjmentesen ruházott fel engem ezzel a címmel és én büszke vagyok rá. Amde higgye el nekem, hogy a fentebb leírt büszke, mámoros pillanatok igen ritkák és maga ezeket a pillanatok a dolgok természetes rendjénél fogva nem is ismerheti. Hozzá kellett volna ahhoz az irnokhoz mennie, azóta már magának gyermekei lennének és megismerte volna a földi élet egyetlen igaz boldogságát, az anyaságot. És Góthy? A mult héten láttam, egy elegáns, nagyvilági hölgyet kísért és higgye el, ő teljesen ártatlan a maga képzelt vagy valódi csalódásában. Ő megy előre a maga utján és sejtelve sincs róla, hogy itt egy kis udvari lakásban él egy szegény varróleány, ki 6t folyton emlegeti, arcképet mutogatja, ki folyton szövi az ábrándok és emlékek pókháló-vékony szálait, hogy valahogy el ne szakadjon tőle az ő nagy embere és nem látja, hogy a szálak csak a kis sötét udvari szobában maradnak meg épen, a hogy kiérnek a szabad levegőre, az igazi reális élet egy erős, brutális lökésre rögtön szétszakadnak mindnyájan, hogy soha, de soha még csak hírül se juthasson el a maga imádott nagy emberéhez.

Thormák családjából való leány, tehát mátló kezdve doktor, Magyarországon az első nő, aki doktora a filozófiának, még szebbé teszi a kitüntetését az, hogy egy fakultás tudós professzorai hajtották meg előtte a zászlót hódolattal. Tehát jó emberek, hagyjunk mi békét a nőkérdésnek. Nem mi oldjuk azt meg, hanem a nők maguk.

— **A váltópénz szaporítása.** A krajcárosok bevonásával beállott nagyobb szükséglet kielégítésére a pénzügyminisztérium nagyobb mennyiségű egy és két filleres váltópénzt száradékozik veretni. Ez iránt az ország a pénzügyminiszter törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni.

— **A pápa egészsége.** Mint Rómából táviratozzák, az utolsó napok tikkasztó hősege nagyon kifárasztotta a pápát. Most nem fogad senkit, de állapota azért általában kielégítő.

— **Halálozás.** Szárics Imre, a nagytehetségű fiatal festőművész, aki már eddigi műveivel is méltán feltűnést keltett, ma súlyos szenvedés után meghalt. A magyar képzőművészet benne izmos, nagy reményekkel jogosan biztató, eredeti tehetséget vesztett el. Szárics kezéből már régebben kihullott az eszet, most másodsorú és mindörökké. A boldogtalan művész a világ zajától elzártan töltötte utolsó szomorú napjait: elméjére sötétség borult. A gondos ápolás és az orvosi tudomány nem adhatta vissza többé a művészetnek, s most a halál megváltotta szenvedéseitől is. Ma temették nagy részvét mellett. Zenta főjegyzője fiát gyászolja a megboldogult művészből, aki negyvenkét éves volt.

Ma temették el nagy részvét mellett Melly Józsefet, dr. Melly Béla fővárosi tanácsjegyző édes atyját, aki a Ferencvárosnak közel félszázadon át közbecsülésben álló jegyzője volt. Az Erkel-utca 10. számú gyászházban a ferencvárosi polgárság, valamint a fővárosi tisztviselői kar nagy számmal jelent meg. A fővárosi sírhelyet adott régi tisztviselőjének, akinek a jegyzői és fogalmazó-kar szép koszorut helyezett a koporsójára.

— **Knutzen Frigyesné,** született Fuchs Anna julius 31-én 44 éves korában Budapesten meghalt.

— **Báró Vécsey Sándor** földbirtokos julius 30-án 62 éves korában Bodroz-Szerdahelyen meghalt.

— **A Budapesti Újságrólk Egyesülete** segítő-alapjának igazgatótanácsa ma délután Cziblay Lajos elnökle alatt ülést tartott. Az ülésen bejelentette az elnök, hogy a segítőalap vagyonaiból a már visszafizetett kölcsönökön kívül harminc tagnál 4911 korona van kűnn. Tudomásul vette az igazgatótanács, hogy a házmesterek betegsegélyező és temetőzési egylete a segítőalap javára augusztus 8-án nyári tanácsulást rendez. A mai ülésen egy rendes tagnak 400 korona segélykölcsönt, nem tagnak pedig 40 korona segélyt szavazott meg.

— **Ha értelmetlen a határozat.** A honvéd menedékház öregei sok vizet ittak a mult esztendőben. Annyi vizet, hogy az már nem is illik. Tudniillik sokféle kihágások vannak e világon, amikről a közönséges magunkforma ember nem tud, míg nem találkozik vele. Ezek közé tartozik a *tulvizítés* is. Tehát az óra alapján kivetettek rájuk kétszáz forint ráfizetést az általányszummára. Az öreg honvédek fizettek, de aztán arra kérétk a tanácsot, hogy adja vissza a pénzüket. Igazán a szájkütyől vonták el ezt a kétszáz forintot, a kosztjukra kellene ez a pénz. A tanács elvetette a kérést, fellebbezték az ügyet a közgyűléshez. Ez kegyelmesebb volt s kimondta, hogy nem veszi el a vizért a szegény öregek pénzeckéjét. A parancsnokság most már kéri a pénzt, de még mindig hiába. Az a baj tudniillik, hogy a közgyűlési határozat értelmetlen kissé. Nines megmondva benne, hogy egyáltalában elengedik-e a vizdíjat a menedékháznak, vagy csak a kétszáz forintról van szó. Mig ezzel a kérdéssel tisztába nem jönnek a városházán, sovánnyabb a szegény honvédek kosztja, mint amilyen sovány máskülönbén is.

— **A kerékpárszámok.** A kerületi előjáróságok helyiségei most tele vannak kerékpárokkal. Most ölmözzák ugyanis a számozott pléntáblákat azokra a kerékpárokra, melyek után már lefizették az adót. E hónap 31-éig mindenkinek fel kell ölmöztatni a gépet, ha nyilvános utakon akar karikázni. A magán emberek fekete, a hatósági közegek pedig piros számot kapnak a gépjükre.

— **Kölniek Budapesten.** Köln város polgármestere, építőigazgatója, vasárigazgatója és két kölni városatyja jött tegnap Budapestre, hogy a vásárcsarnokokat tanulmányozzák. A kölniek megnézték a központi és az összes kerületi csarnokokat. Ma délelőtt pedig a Károlykaszárnya új csarnokát nézték meg. A kölni vendégeket nagyon meglepte a szép központi csarnok. A polgármester elmondotta, hogy Berlinben is jártak. A berliniek adták nekik azt a tanácsot, hogy okvetlenül jöjjenek Budapestre, mert a budapesti vásárcsarnok egész Európában a leg-szebb.

— **A spanyol kánikula.** Madridból táviratozzák, hogy Spanyolországban borzasztó hőség van. Madridban 42 fokot mutat a Celsius-hőmérő, Szevillában 43 fokot.

— **Asszonypolitika.** Oroszországban a valóság az a szikla, amelyre ráépítették a hatalmat. Aki ezt a sziklát próbálja megbolygatni, annak ugyancsak össze kell szednie az erejét, meg a nyakába buznia a fejét, mert könnyen rászakadhat az a veszedelmes hatalmasság. Ez az egyik eset. A másik eset, hogy asszony az, aki azt a sziklát piszkálgatja, szerelmes raffineriával avagy az anyaszív kis praktikáival. Ebben az esetben nincs nagy veszedelem, mert vagyunk még olyan romantikusok, hogy leveszük a kalapot, ha az asszonyszív politizál. Ilyenkor aztán nincs veszedelem s nem kell félni a nagy hatalom leomlásától. A minap az öreg érné bolygatta meg a sziklát egyetlen öleléssel. Olyan közönséges, demokratikus öleléssel, amely éppen nem való a cárnéhoz. Mindenképpen igaztalan ölelés volt, először is azért, mert parasztagasszony, másodsorban azért, mert eretnek volt, akit megöleltek. Ha volt mégis egy kis jussa ehhez a nagy tisztességhez, hát csak azért volt, mert ő volt az, aki György trónörököszt felemelte a földről s vizet adott neki, mikor leestett az automobiljáról. Az anyacárné hálás akart lenni iránta s magához hívatta. Csak hogy eltölték menten a kősziklát, a vallást s azt mondták: Nem szabad hálálkodni. Az az asszony *molokón*, eretnek. A cárné azonban nem hajtott a szóra s körülbelül így gondolkodott: Bánom is én, ha emberevő is különben, de segít a gyermekemen! Nem törődöm én a sziklával, hatalommal. Megölelem. Aztán addig rimázkodott, míg elhozták az eretnek asszonyt s megölelte. Azt mondják, sutyombá még egy csókot is nyomott a vén asszony arcára. De ezt nem látták a pópák.

— **Gonosz tréfák.** A rendőrség az utóbbi hetekben több levelet kapott, amelyben életunt halandók áradószó szentimentalizmussal mondanak búcsút az életnek. Természetesen a rendőrség rögtön vizsgálatot indított és mindannyiszor kiderült, hogy — oh, mennyi szellem! — a levél írója nem is létezik. Ma *Karpen Sámuel* kereskedősegéd jelentette be az öngyilkosságát és erről a levélről is kitudódott, hogy apokrif. Aki ezeket a leveleket firkantja, valószínűleg nem tudja, hogy a rendőrség fölültevéssel mekkora veszedelmet okozhat. Ma-holnap az igazi jelentésnek sem fognak hinni és erre az eredményre talán még sem vágyakozik a gonosz tréfák — nyilván unatkozó — szerzője.

— **Gyászünnepep Zágrábban.** A horvátok a múlt néten gyászünnepep ülték. Még a szabadságharc előtt, 1845-ben heves harc volt Zágráb megye alispáni székeért. Az illyr-párt a magyarón-horvátok utolsó fészékének tekintette azt a megyét s minden áron a maga felől jött akarta megvalasztani. Amikor aztán *Haller* bán kihirdette az eredményt, hogy a magyarbarát horvátjelölt lett az alispán, az illyr-pártiak föllázadtak. A bán katonaságot rendelt ki s az olasz katonák tizenöt horvát lázadót agyonlőttek. Most, hogy mi a nagy idők emlékéit ünnepeljük, a horvátok ennek az eseménynek évforduló napján gyászünnepep rendeztek a zágrábi székesegyházban. Emlenek a lázadás áldozatainak sírjához, melyen ez a fölírás van: *Hodie mihi, cras tibi.* (Ma nekem, holnap neked.) Természetesen ezt a mondatot emlegették a gyászünnepep szónokai is a legsűrűbben.

— **Zajos közgyűlés.** A budapesti mézáros ipartestület ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen azt tárgyalták, vajjon továbbra is az ipartestület hivatalos lapja maradjon-e a *Mézárosok és Hentesek Lapja*. Ebben a lapban ugyanis *Sas Armin* szerkesztő legutóbb súlyosan megtámadta az ipartestület vezetőit, akik állítólag a jégmügyárakra többet költöttek az előirányzott összegnél. *Sas Armin* ezt meg akarták vonni a bizalmat, ami a gyűlésen zajos jelenetekre szolgáltatott okot. *Schubert* Sándor elnök indítványára a közgyűlés a határozathozatalt fölfüggesztette a jéggyári közgyűlés idejéig.

— **A nyári mormota.** Uraim, járjanak lábujjhegyen! Lassan, csendesen. A nevetésüket pedig fojtsák megukba, mert felverik az öreget, aki a nyári melegben elszundított s nem vette észre, hogy odakünn elvonult felettünk a diadalmas tavasz s hogy maholnap szüretelünk is már. A *Fremdenblatt*, ez az öreg rigorózus újság azt az újságot írja, hogy *Perzel* Dezső belügyminiszter utasította a törvényhatóságokat, hogy munkálatok odaítélésénél első sorban hazai termékek felkarolására legyenek tekintettel. A *Fremdenblatt* nyári mormota-szerepre vállalkozott volna? Vagy becsületes osztrák filisztermódrá beleült a karoszkék, fejére tette a komótméit s miután tubakolt egyet, elaludt s nem vette észre, hogy a belügyminisztert ma már nem *Perzel* Dezsőnek hívják s hogy tavasz óta más időjárás van erre. Ami különben mindegy lehet, a fő az uraim, hogy járjanak lábujjhegyen, lassan, csendesen. . .

— **Lapkiadók gyűlése.** A *Magyar Lapkiadó* Országos Szövetségének üléset *Zilahi* Simon elnök aug. 13-ikára *Nagyváradra* hívta össze. *Rábel* László, a szövetség titkára, elkészítette az alapszabályok tervezetét s a nagyváradai gyűlésen ez kerül megvitatás alá. A szövetség *Sopronban* is valószínűleg szeptember 10-én ülésezik, amikor a második kongresszus napirendjét fogja a bizottság megállapítani.

— **A pálinka ellen.** Még csak nyári szenzációknak sem illik be, amit ma hoz nyilvánosságra a rendőrség. Elloptak egy bérkocsit. Nos, hát ez a tolvajfufang esődje. Az a tolvaj, aki ért a mestersegéhez, tudhatná, hogy Budapesten tavaly házat loptak és ezek után már egy bérkocsi elemelése semmi. Annál is inkább semmi, mert hiszen a bérkocsi gürdül; ugy ahogy. Nem is lehetetlen ennél fogva, hogy a mai tolvajlást nem valami professzionátus zivány követte el, hanem a Nemezis. A károsodott bérkocsi, *Lengyel* Lajos uryanis ma reggel ötóra felé az Üllői-ut és a Gyep-utca sarkán egy pálinkamérésben kis szíverősítőt vett magához, amikor a szürke lovának, az 1414-es számú bérkocsijának gazdája támadt. Igazságtalanság meggyanusítani valakit azzal, hogy idegen jószágokra fáj a foga, de azért mégis tudomást kell venni arról a legendáról, amit flakeros és konflisos körökben rebesznek. Arról szól a fáma, hogy az 1414-et valami új külvárosi *Mértékletességi Egyesület* tüntette el. Ez az egyesület ugyanis rüpiratokban óva intette a szeszre szomjuhozó halandókat, hogy ne igyanak sört, bort, avagy pálinkát, de a jó tanács nem használt. Ezért rukkoltak most ki a feuegetéssel, rüpiratokban pedig majd így fogják jó erkölcsökre oktani a külváros szeszés férfait:

Ha lovadra vigyázol
És pálinkát nem iszol,
Nem nevetnek károdon.

Mert *Lengyel* Lajos esetén szörnyen nevetnek a kárörvendő konflisosok.

— **Gondoskodás.** A francia arisztokrata hölgyek okos dologgal töltik szabad idejüket. Gondoskodnak a szegény népről, s olyan bajokat fedeznek föl, amiket csak az asszonyi szem láthat meg. Most nagy mozgalmat indítottak meg abból a célból, hogy a boltok női alkalmazottjai — ha nincs dolguk — *leülhessenek*. A nagy párisi árúházak ezreivel foglalkoztatják az eláru-sítólányokat, akiknek megárt az, hogy egész nap folyton-folyvást állanak. Mi nem értünk hozzá, de a mozgalom vezetői azt mondják, hogy a dolog a jövő nemzedékek érdekében történik. Már be is adtak egy szép kérvényt a francia képviselőházhoz, amelyben azt kéri, hogy *törvénynyel* kényszerítsék erre az intézkedésre a kereskedőket. — Lám, arra ő feljűk már ráérnek az ilyen finom nüansz-törvényekkel foglalkozni, amikor nálunk még a magánjog sines kodifikálva . . .

— **A halottak pénze.** *Gubics* György, nyugalmazott pénzügyigazgatási számtanácsos bűnügyében ma beállott a döntő fordulat. A vizsgálatot vezető *Pekáry* Ferenc rendőrkapitány ma délelőtt ismét elővezette a csalással és okirathamisítással vádolt számtanácsost és újból vallatásra fogta. Csaknem két órahosszat faggatta a kapitány *Gubics*ot, de ő ügyesen kibújt a keresztkérdések alól. Végül *Pekáry* kapitány egymás után felsorolta az ellene összegyűjtött bizonyítékokat és felszólította, hogy ezeket cáfolja meg. *Gubics* erre már nem volt képes; a terhelő adatok oly súlyosan nehezédtek rá, hogy belátta a további tagadás cáltalanságát. Bámulatos lelkinyugalma és higgadsága még most sem hagyták el. Kimért, hideg hangon mondotta:

— *Beismerek mindent.*

És aztán részletesen elmondotta, hogy miképpen követte el a csalásokat. Az elsikkasztott összeget ő maga *hatvanötezer forint*ra becsülte, de a pénzügyigazgatási számvevőseg jóval *nagyobb*nak mondja azt a kárt, amelyet *Gubics* okozott az államnak. Hogy az ily módon szerzett pénzt hova fordította, arra nézve még folyik a nyomozás. *Gubics* beismerte vallomásában kereken kijelentette, hogy büntársai nincsenek, a csalásokat teljesen önállóan követte el. A vizsgálat sem tudott ebben az irányban pozitív eredményhez jutni. *Gubics*ot kihallgatása után visszavezették külön zárkájába. A kifogástalanul öltözött, déleleg ősz ember ott várja további sorsát. Ruházata elegáns szabású öltözetből, ujonatuj csatos sárga cipőből és világos szalmakalpból áll. Cellájában egészen pörre vetkőződé tartózkodik, mert a hőséget nem szenvedheti. Különb- ben igen urasan viseli magát. Megengedték neki, hogy ételeit a közeli *István főherceg szállodából* hozassa és ő bőségesen felhasználja ezt a kedvezményt. Egyetlen vágya, hogy dohányozhassék, de ezt nem engedik meg neki.

— **Megkerült ékszer.** A rendőrség tegnap a szolnoki rendőrség taverati értesítése alapján, egy tizenötezer forintos ékszerlopásról adott hírt. Azt hitték ugyanis, hogy *Horthy* Istvan huszárszázadosnak a vonaton eltűnt ékszereit ellopták. Az ékszer, mint Szolnokról jelentik a rendőrségnek, ma megkerülték.

— **Házasság.** *Lukács* György békésmegyei főispán a napokban eljegyezte *Flachy* Tamás volt országgyűlési képviselő és neje *Ruttkai* Maria unokáját, *Flachy* Gyula főbírók és néhai neje *Szilárdy* Elfrida leányát, *Sárkát*.
Pokorny József szolgabíró eljegyezte *Czébau* Jolán kisasszonyt Sopronban.

— **Hajószerencsétlenség Fiumében.** Tegnap este tíz óra tájban, mint nekünk jelentik, nagy szerencsétlenség történt *Fiumében*. A kikötő sötét tükrén tegnap este egy bárka kezedelt a *Budapest* hadihajóhoz. A nagyon megerhelt bárka, mielőtt a *Budapest* elérhette volna, *léket* kapott s később felborult és a rajtalevélkek együtt a vízbe merült. A tengerészek vészkiáltásaira a közelben horgonyzó *Monarch* hadihajó villamos fényszóróval világítani iparkodott a szerencsétlenségnek, akik még sokáig ott vergődtek a bárka elsüllyedése helyén támadt örvény gyűrű között, majd egymásután a mélybe ragadták őket a sodró ár. Csak hárman menekültek meg. A vízbefut matrózok a következők: *Scherler* Gottfried Olmützből, *Strifler* Elek Ernőből, *Ossenkowszky* György Triesztből, *Bacic* Ernő Fiuméből. Megmenekültek *Bersa* Gyula Monfalconeből, *Smrtnek* Ernő Triesztből, és *Krassovics* András Fiuméből. *Szapáry* kormányzó a hajószerencsétlenségről részletes jelentést tételelt magának.

— **A féltékeny elefánt.** Ott tanyázik a párisi *Jardin des Plantes*ban egy öreg elefánt éppen a tevék szomszédságában. Nagy volt az ő népszerűsége. Mindenki szerette, mindenki érdeklődött iránta. Kicsinyek-nagyok sok jó falatot juttattak neki. Mindez a beözgetés azonban legutóbb nagyon megsappant. Egy ifju teve került a szomszédságába, új alak a tarka állatseregben s a közönség, az ujdonságokra éhes, hálátlan közönség érdeklődését a jövevényre ruházta át. Lassan-lassan átment az érdeklődés egészen a teve felé. A szegény öreg elefánt busan pilogott apró szemével, valahányszor a teve előtt nagy csoportba verődtek a látogatók. Türelme azonban egyre fogyott, izgatottsága nőttön-nőtt, azon az uton volt, hogy megőrüljön a nagy elhanyagolás miatt. A mély elkeseredés homályából aztán a tetek mezejére lépett a minap az öreg elefánt. Csordultig telt a pohár, amikor egy gyönyörű párisi asszony, aki azelőtt mindig nyáasan foglalkoztatta vele, a nélkül, hogy csak egyetlen pillantásra is méltatta volna, egyenesen az ifju teve felé tartott, amelyet csudálkozva vizsgálgatott. Az öreg elefántnak sötét lett a világ, orrmányát dühösen szivta tele vízzel egy sajtából, aztán a gyönyörű fiatal demát a kalapja tollától kezdve le egészen a cipője orráig végig locsolta a zavaros lével. . .

— **Egy gyár pusztulása.** Hajnaltájban nagy tűzvész pusztított a *Külső-Váci-ut* mentén, a *Petneházi-utca*ban. Eddig ki nem derített módon kigyuladt a *Britannia* pléháruház épülete, a mellette levő lakóház és az istálló. A tűz rohamosan terjedt és elhamvasztotta a tetőket. Az V. és a VI. kerületi tűzoltók mindjárt ott termettek és derekasan dolgoztak világos reggelig, amikor sikerült a tüzet lokalizálniok. A kár így is több ezer forintot tesz.

— **Szerencsétlenség a Vaskapunál.** *Orsováról* jelentik, hogy a szerb dunai gőzhajós társaság *Miklós* cár nevű hajója tegnap a *Vaskapunál* kijövet egy sziklába ütdött és úgy megsérült, hogy képtelen volt tovább haladni. A hajó egy pincére *belefullt* a Dunába; a többieket megmentették.

— **Az osztályorsjáték husása.** Az osztályorsjáték mai husásán kilencven ezer forintot nyert 33395, harmincezer forintot 16901, huszezer forintot 93629, tizenötezer forintot 90556, tízezer forintot 11195, ötezer forintot 63385, nétezer forintot 24005 2703 17145 26846, ezer forintot 45069 42083 45085 84478 79183 88721, ötszáz forintot 65603 48473 61259 88421 23517 46837 23297 3453 65253 33392 26430 24142 46474 3064 94189 10524 27793 71594 88405 90231 78676 32506 9486 74936 90667 87510 74435 11300 83552 54728 57261 40861 31237 33807 64425. A 90.000 koronás főnyeremény a 33395 számú sorsjegyre esett, mely sorsjegyre a budapesti takarékpénztár és országos zálogközlösön részvénytársaság osztályorsjáték-osztályában (IV., Koronaherceg-utca 11.) nyolc darab nyolcadrésben adott el. A 15000 koronás nyereményt a 90556 számú sorsjegy nyerte. Ezt *Kováry* Armin bank- és váltóüzlete, IV. Ferenciek-tere 9. szám, négy negyed-részben adta el.

— **Öngyilkos tözsdeügynök.** *Berlinben* ma *Leeser* Gyula tözsdeügynök agyonlőtte magát. A boldogtalan balul végződő tözsdespekulációk kergették a halálba. Az utóbbi időben a prágai vasműszervényekkel és alpesi bányarészvényekkel üzérkedett s azokon harmincezer forintot vesztett.

— **Kerékpárosok és turisták** nem nélkülözhetik a *Kvizda-féle* kigyó védjeggyel ellátott fluidumot. Ez a szer bármilyen hosszú és fáradságos ut után is fölújítja a megviselt idegek rugókonyáját. A turisták és a kerékpárosok hosszú utakra most már mindig magukkal viszik ezt a kitűnő szert, mert kiváló hatásáról számtalanszor meggyőződtek.

— **Katonazene és cigánymuzsika** — otthon. A *Telefon* *Hirmondó* előfizetői holnap (csütörtökön) este 8 órá-tól 11 óráig a kagylókon felváltva egy katonazenekar és egy cigánybanda hangversenyében gyönyörködhetnek.

(x) **Okabe** herceg társulata, amely néhány év előtt Budapesten is megfordult, az idő óta Japán legkiválóbb művészeivel egészítette ki társulatát és bejárva a világot, most Ós-Budavarában lép fel. — Hogy mire képes az emberi akaratérő, ha intelligen-

ciával párosul, azt megbámulhatjuk a társulat minden egyes tagján. Igaz, hogy az ilyen csodadolognak a művelésére csak a japáni faj képes, amely évezredek óta miveli az egyensúlyi és jöngierie minden nemét. Vannak családok, amelyekben évszázadok óta apáról-fiúra száll az egyensúlyi művelés. Páratlan élvezetet szerezhetnek maguknak Ós-Budavára látogatásán abban a rövid időben, amelyben az Okabe herceg társulata a tiszrai variété-előadás keretében mutatja be bámulatos keltő produkciót. A páholyok és fenntartott ülőhelyek déli-éle és délután előre várhatók.

E. Kovács Gyula meghalt.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 2.

Színész volt és poéta. Megadták neki az istenek, hogy ihletett művészzel ábrázolja a nagy költők képzeletéből származó alakokat, — és hogy önmaga is pengesse a lantot. És éppen ez az oka, hogy élete egészen fölolvadhatott a művészetben; naiv híve volt annak a templomnak, ahol ő maga is fenköltén prédikált.

Becsülte a poétát, mert maga is szolgálatában állt. És büszke volt színészmivoltára, mert a poéta neki dolgozott.

A művészeti világfőfogás tette széppé az ő életét. És az istenek megadták neki, hogy halálát is széppé tegye a művészet.

Ott égett el a lelke a segesvári csatán a mennyek felé. A legnagyobb magyar költő és mithoszi nemzeti hősnök emlékünnepe az ő ajkáról és az ő szívében keresztül hangozott el a magyar poéták dicsőítő éneke. Kilángolt belőle az egész magyarság lelkesedése tüze.

És a tűz emésztette el a testét és felszabadította fenn szárnyaló lelkét az ég felé.

Amerre majd viszitek az ő kihűlt hamvait, vegyétek le a kalapotokat, ti magyarok! Voltak nagyobbak is nálánál, — de ő egészen a tietek volt, ti meg az övéi.

Áldás hamvaira!

(A halál híre.)

E. Kovács Gyula haláláról a következő táviratokat kaptuk:

Segesvár, augusztus 2.

E. Kovács Gyula, a kolozsvári Nemzeti Színház hírneves tragikus, ma este fél nyolc órakor meghalt.

Segesvár, augusztus 2.

A segesváriak, akik még a Petőfi-ünnep magasztos hatása alatt állanak, megrendülve értesültek E. Kovács Gyula halálhírével. A hírt rögtön megtáviratozták Kolozsvárra és Nagyváradra, ahol jelenleg időzik a kolozsvári Nemzeti Színház társulata.

A nagy művész tudvalevőleg heftőn uel- előtt betegedett meg. Izzó forróságban ment ki a fehéregyházi csatasíkra, hogy részt vegyen a Petőfi emlékoszlop előtt rendezett ünnepségen. Jókai Apoteozisát kellett szavalnia. Legyőzte gyöngeségét és hatalmas erővel kezdett bele Jókai költeményének a szavalásába. Pár percig bírta erős hangjával, azután halkabb és halkabb lett a szava, mire egyszerre megtáborodott. A körülötte állók rögtön megfogták, mert látták, hogy elsédült. A budapesti mentők, akik mozgórségükkel megjelentek az ünnepen, segítségére siettek az agg művésznök és beszállították a honvéd siremlek mellett levő órházba. A betegét Haller Lujza grófné nagy gondnal ápolta. Hétfő reggelre a művész már magához tért és azt hitte, hogy rövid idő múlva fölépül. Ma délután rosszabbra fordult az állapota és este felé már Segesvárot elterjedt a szomorú hír, hogy közel van a katasztrófa. A templomban hetet harangoztak, amikor megkezdődött a beteg halálúsája és fél nyolc órakor már kilehelte a lelkét.

A művész holttestét Kolozsvárra szállítják.

Nagyvárad, augusztus 2.

A szinkörbe előadás közben érkezett meg a hírből Segesvárról. Egy perc alatt elterjedt a gyász- szorú hír a színészek körében, akik valamennyien sirva fakadtak.

A színház tagjai a temetésre Kolozsvárra utaznak, Nagyváradon ezen a napon nem lesz előadás.

A nagyvárad Szigligeti Társaság és a nagyvárad újságírók szintén képviselték magukat a temetésen.

(Élete.)

Janovics Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház nagytehetségű fiatal főrendezője, akit az elhunyt-

hoz forró személyes barátság is fűzött, a következő szép cikkben adja E. Kovács Gyula életrajzát és művészetének méltatását:

A magyar klasszikus stílus művészetének talán utolsó nagy alakja s az élők között leghatalmasabb oszlopa volt E. Kovács Gyula.

Mint háborgó tenger közepén egy rendithetetlen sziklakő, melyet a zajgó hullámok körülnyaldosnak, a vihartól felkorbácsolt habok hatalmas erővel csapkodnak, de megingatni nem bírnak: úgy állt az E. Kovács Gyula ihletett művésze az irodalmi izlés eszesélyes váltakozásai, a művészeti irányok körbenforgó divatja közepette rendithetetlenül és megingathatatlannal a maga szűzi romantizmusában, nagyszabású klasszicitásában.

Ha a színpadra lépett, úgy éreztük, mintha egy darab romantika szállott volna azokra a deszkákra; művészetének magasra törő szárnyain elfelejtett, régi idők csodás birodalmába emelt bennünket, abba a tündérvilágba, melyet „titkon áhító lelkünk óhajta sejt”, ahol lelkünk megújodik s szívünk megtisztul a földi salaktól. Megjelenésének fenségéből, arcvonásainak klasszikus szépségéből, hangzánk ércs csengéséből, beszédjének sajátos zenéjéből, mozdulatainak súlyából, járásának méltóságából, sőt még taglejtéseiből is a legtisztább romantizmus aradt és sugárzott a néző és ámuló szeme elé a maga kimért, nyugodt, klasszikus formaszépségében.

Negyvenkét esztendőig rótta E. Kovács Gyula ifjú raongással, szent lelkesedéssel a színpad deszkáit s ez a negyvenkét esztendő a meg nem szűnő munkálkodásnak, a folytonos, akadályt nem ismerő előre törekvésnek, s a lankadatlan, nemes küzdelmeknek szakadatlan láncolatát jelenti. Mennyi dicsőség és mennyi keserű érte e negyvenkét év alatt! Mert ő is ott kezdte, ahol a többi uttörőnk, akik lelkükben egy fenyves ideálal, szívükben a legyőzhetetlen, nemes vagyakozással ott hagyták a kenyelemmel, jóléttel biztató életpályát, ott hagyták a családi fészket enyhe melegét s nem törődve a balga előítéletekkel, neki indultak a nagy világnak, vándoroltak egyik helyről a másikra, koplaival, nélkülözve, sanyarúságok közepette szolgálva a nagy célt: a színművészet emelésének, a magyarosodás terjesztésének és erősítésének nagy célját.

Valóságos ideál-ember, aki nem él másnak, csak a művészetnek, nem foglalkozott semmi mással, csak a színpaddal. Az élet ezernyi gondjával s aprólékos viszonyival nem törődött; de ez nem könnyelműség volt nála, hanem valami magasabb ihletésféle, amely nem engedte, hogy megszabaduljon az ő légkörétől, az eszmék világából s leszálljon a mindennapi élet herce-hurcái közé.

Minden ízben művészlélek, tele erővel, mély- séges érzéssel, fennkölt eszmékkel és gyöngéd poézissal. Nemesek színész, hanem író és poéta egy személyben. Versei között van egy, amely az egész országban ismeretessé lett s mely költeményeinek egyik legerősebbike és legértékesebbje:

Ketszer is nyit az ákácfa virága,
Megbánnod még galambom, de hiába!
Megbánnod még, visszasírsz még engemet!
De a szívnek kétszer nyílni nem lehet.

A magyar színművészet a német muzsa emlein fejlődött. Ennek a terjedős német színészeti stílusnak legkiválóbb magyar mestere és nagyhivatottsága apostola volt Egressy Gábor, akit E. Kovács Gyula eszményképül, el nem érhető ideálul választott. Lehet-e tehát csodálni, ha E. Kovács Gyula is a germán színészetnek lett tipikus képviselője, sőt most, hogy a magyar színészet életerős fejlődésében lerazta szárnyairól a német színészet nehézkes nyü- geit, ő maradt meg egyedül, mint hűséges követője, utolsó mohikánja ennek az iránynak. Már Jászai Mari, a klasszikus magyar drámai művészetnek ez a másik hatalmas oszlopa, emancipálni tudta magát a germán színészetnek káros nyügeitől, bár lehetetlen tagadni, hogy az ő alakításában is a germán művészetnek nagy stílusa, őserője nyilatkozik meg, de csupán azt tartotta meg a művészi irányból, ami igazán nagyszabású, igazán művészi, ami örökigaz és örökszép.

Kiválóbb Shakspeare-interpretátorunk E. Kovács Gyulánál nem volt, sőt bátran állíthatjuk, hogy a brit szellemóriás költészetének hivatottabb és méltóbb tolmácsolója manapság alig volt Magyarországon, de az egész kontinensen keresnők. Vannak talán, akik Shakspeare nagyszabású alakjait több igazsággal, több természetességgel, nagyobb verizmussal viszik színpadra s ez által közelebb hozzák a mai kor emberéhez, a mi gondolkodásunkhoz, a mindennapi élet kicsinyes viszonyaihoz s előadásuk ilyen formájával közvetlenebb hatást is érnek el, — de nem volt senki, aki nagyobb súlyal, magasztosabb fenséggel, az igazi művészet tisztább ihletével s a

költőfejedelem klasszikus poézisához méltóbb formában ábrázolta volna, mint E. Kovács Gyula. Hogy egyebet ne említsünk, az ő Lear királya és az ő III. Rikárdja a színpadi művészet legragyogóbb dicsőségei közé tartoztak.

A magyar történelem legendás hőseinek pedig képzelnem sem lehetett daliásabb, nemesebb, büszkébb tolmácsolóját E. Kovács Gyulánál, akinek Bankjáról, Dózsa Györgyéről és Rakóczyjáról zord büszkeséggel áradt le régi dicsőségünk sugárzó fénye, ékes ragyogása.

E. Kovács Gyula 1839. február 14-én született Szatmármegyében, Gebén, nagyatyjának, Kereszturi Pálnak házában, a parókian. Atyja Kovács Mihály, dunántúli nemes család sarja, anyja Kereszturi Juliánna, ősi tiszántúli család ivadéka, gyöngéd, idealisztikus lélek, aki nagyon szerette a költőket, sőt maga is irogatott verseket. A kis Gyula is előbb tudta már Kisfaludy Sándor és Vörösmarty verseit, mint inni és olvasni. 1851-ben atyja a Szatmár mellett fekvő Dobra község papja lett s ekkor Kovács Gyula a szatmári ref. algináziumnak III. osztályába került, melyet mint első emínes végzett el. A következő év őszén apja a debreceni kollégiumba viszi s a zsenge ifju, mint kiválóan szorgalmas, rendkívül eszes tanuló, a legszebb reményeket kelté fel szüleinek lelkében; de ezeket a szép reményeket csakhamar széttépi a szívében mindinkább erősödő, ellenállhatatlan vágy a színpad iránt. Miből látogatta Debrecenben a színi előadásokat és szüleinek meg tanárainak szigorú, kérélelhetetlen ellenzése dacára színésznök csap fel, megszőkik az apai hátlékból és 1856. augusztus 17-én lép fel először Debrecenben, Láng Boldi- zsár társulatánál a „Pál fordulása” című darabban. Nemsokára Fejér Károly vidéki társulatához szerződik s Nagy-Károlyban, Szigeten, Máté-Szalkán, Munkácsán s más kisebb helyeken jár társulatával. A következő évben Aradra megy Budai társulatához, innen Latabárhoz kerül, kinél mint népszimfőnékes valik a közönség kedvencévé.

1842-ben drámai segédszínésznek szerződötték a Nemzeti Színházhoz, miután azonban itt előkelőbb szerephez egyáltalán nem juthatott, 1865-ben elfogadja Follinusznak, a kolozsvári színház akkori igazgatójának meghívását. Kolozsvárott legelőször Bank- bantban lépett fel s játékaival egészen elragadta a közönséget. Ez időbe esik házassága is: nőül vette 1866-ban Pataky Rózát. Ezután teljesen visszavonul- tan élt, csupán tanulmányainak s a színpadnak szentelte életét, dolgozva éjjel nappal, s midőn 1869-ben másodszer a pesti Nemzeti Színházhoz került, már teljesen kész színész volt s Othelloját úgy a sajtó, mint a közönség a legnagyobb elismeréssel és magasztalással fogadja. De csak egy évig maradt Pest- ben, 1870-ben megint Kolozsvárra ment, ahol különösen Shakspeare-alakításai tették nevét ország- gos hírvé. 1874-ik évben újra vendégszerepelt Budapesten, óriási hatást és nagy feltűnést keltve: a közönség és sajtó egyhangulag követelték szerződését s így Szigligeti közbenjárására hosz- szabb huzavona után 1878-ban ismét a Nemzeti Színházhoz került, ahol most a legelső helyet töltötte be s így eleré pályáján azt a magas polcot, ahová csak a nagy színész eljuthat. Azonban Budapest nem válhatott Kovácsnak állandó lakhelyévé: Szig- ligeti meghalt és benne Kovács Gyula legjobb part- főfogóját vesztette el; a Nemzeti Színház intéző körei sohasem voltak jóakarói és sohasem tudták, vagyis nem akarták méltányolni ez ambiciózus művész tehetségét. Ily körülmények között és pusztán eszmének élő idealizmusa mellett, amely nem en- gedte, hogy jó gazdával legyen, anyagi zavarokba jutott. Mindezek az okok arra bírták, hogy elhagyja a Nemzeti Színházat és 1881-ben ismét Kolozs- várra ment.

S ez idő óta Kolozsvárott volt, ahol valóságos nemzeti és művészi missziót teljesített, amely egész Erdélyre kiterjedt. Irodalmi munkásságáért tagjával választotta a Petőfi-Társaság, az Erdélyi Irodalmi-Társaság és a Szigligeti-Társaság.

E. Kovács Gyulán a negyvenkét esztendői szí- nészkedés alig hagyott nyomot. Daliás, férfias, rugé- kony és könnyed, mint egy pálya elején levő fiatal ember s a mellett szorgalmasabb, ambiciózusabb, pontosabb és lelkiismeretesebb, mint a legrajongóbb kezdő színész. Ifjúkori vágya és ábrándja volt, hogy eszményképének, a legnagyobb magyar tragikusnak: Egressy Gábornak örököse, utódja lehessen; kettőn küzdöttek nemes vetélkedéssel e cél felé: Paulay Ede és E. Kovács Gyula. Paulayt külső körülmé- nyek csakhamar megakadályoztak ebben, de vetélytársa mindent leküzdő akaraterejének sikerült elnyújtani megvalósítani, mert Egressy Gábor utódja tényleg E. Kovács lett.

Á Berlin!

Budapest, augusztus 2.

Olyan nagyon nyár van! Azok a hullók, amelyek eddig veszélyeztetették a kultur államok nyári ujságolvasóit, ma már csak regében élő szörnyekké változtak s a jó izlés szent nevében elűntek a fumei tengeröbölből. A nyári cápa örökre száműzött alakja lett a szezonnak. De a konvenciók erősek, oly erősek, hogy ha már le kellett mondanunk arról a gyönyörűségről, hogy ha nagyobb nem, legalább egy hüvelyknyi cápácskát sinkófájunk bele a nyári unalomba, a milieu megmaradt s jött Dewey admirális ur. Oda uszott az Adria felé s megtette magát nyári unalomözlök. Megcsatogtatta a fogait s kitátotta a száját s egy haragos nyilatkozattal el akarta nyelni Németországot. Kijelentette, hogy az Észak-Amerikai Egyesült-Államok legközelebbi áldozata Németország lesz. Németországban megmosolyogták a kis hódító csevegését s belátták, hogy végre is kellemes mulatság lehet fekete kávézás közben jóvendőbeli nagy csatákról, diadalmak háborúkról mesélni s ha alkalmasabb ellenfél nem kínálkozik, még Németországot is el lehet pusztítani — úgy elméletben. Eddig igen mulatságos a dolog s operett-anyag hiányában kapnia kell rajta minden valamire való librettistának.

A komolyság ott kezdődik, hogy a *New York Herald* vezércikkben foglalkozik Dewey admirális kijelentésével s a nemzetközi udvariasság valóságos mesterművét írja le az ujság elejére. Amennyiben pedig az udvariasságot minden népek gyermekeitől jogosan el lehetne várni, csak annyiban mondjuk komolynak az ügyet, amennyiben várakozásunk ellenére gorbáskodik az a vezércikk.

Egyebekben azonban igen mulatságos s nagyjában ilyenképen hangzik:

Mindaz, amit Dewey admirális Németországra vonatkozólag mondott, nagyon igaz. Lehet ugyan, hogy Dewey ur nem tartja helyesnek, hogy azt, amit ő társalgás közben elmond, azon melegében az ujságba tegyék, de viszont mindegy neki, hogy a német császárnak tetszik-e vagy nem, amit ő mond. Ha már egyszer nyilatkozatait a nyilvánosság elé kerültek, Dewey urnak mindenesetre közzömbös, hogy mit gondol a császár. Mint igazi amerikai hős nem tagadja el azt, amit egyszer kimondott. A dolog különben is egyszerű. Dewey nem a maga véleményét mondta el, hanem *tolmácsolta az amerikai nemzet forró óhaját*. Mert nyílt titok az, hogy a német császár az utolsó amerikai háború alatt, határozottan ellenséges magatartást tanúsított az Egyesült-Államokkal szemben.

Nem a német nemzet az, amely megérdemli a háborút, hanem a császár, akinek elvei állandó veszéllyel fenyegetik a nyugateurópai népek békéjét. A cazarizmus nem fér össze a békével!

Igy szól a *New York Herald*. Németországban pedig megjuhászodnak a nagy Krupp-ágyuk s a Moltke dicsőségének kinevelt seregek. A félelem s az anyak sirva borulnak a csecsemők fölé, öntestükkkel védve meg őket a tengerentúlról jövő vihar elől, melynek rémes előhírnöke az új fumei cápa, aki annyiban különbözik csak a régiétől, hogy beszélni is tud s egyre azt kiáltja: Á Berlin! Á Berlin!

A mocsai kivallatás.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 2.

Ma délelőtt tárgyalta Komárommegye közigazgatási bizottsága a belügyminiszter leiratát, mely a mocsai gyalogatos kivallatás ügyével foglalkozik. A miniszter ebben a leiratban szigorú ítéletet mond az adminisztráció vezetőiről, akiknek vétke mulasztása a gaztett elkövetését lehetővé tette és részeseit mindeddig büntetlenül hagyta. A közigazgatási bizottság egyhangú határozattal teljesítette a belügyminiszternek ezt a felhívását, hogy a megye alispánja ellen rendelje el a fegyelmi vizsgálatot, *Konkoly-Thege* Lajos főszolgabíró pedig — a bűnös szolgabíró közvetlenül felelővőjét — fűggesztesse is fel hivatalától.

Az ülésen *Sárközy* Aurél főispán elnökölt. Lefolyása a következő volt:

Elnökölt főispán üdvözlö a megjelent bizottsági tagokat és elrendeli a belügyminiszteri leirat felolvasását.

Erdélyi Gáspár főjegyző felolvassa a leiratot. A belügyminiszter a fővárosi lapok információja folytán köteleességének érezte, hogy az ügyet vizsgálat tárgyává tegye.

Ennek folytán a belügyminiszter a törvényességi és a vármegyei törvényhatósági tárgyalások iratait fölkérte és ezeket áttanulmányozva, arra a meggyőződésre jutott, hogy a *tisztviselők* részéről

következtesen mulasztások történtek. Ezért az ügy tisztázása érdekében *Ghyczy* Dénes alispán ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendeli. *Konkoly-Thege* Lajos főszolgabíró ellen nemcsak a fegyelmi vizsgálatot, hanem az állásától való felfüggesztést is elrendeli. Az e tárgyban bekért törvényszéki és megyei közigazgatási iratokból továbbá oly benyomást szerzett magának, hogy a *vádolt tisztviselők felettes tisztviselői* oly mulasztást követtek el alárendeltjeikkel szemben, hogy azok ellen a fegyelmi eljárás megindítását erkölcsi köteleességének tartotta annál is inkább, mert a mocsai kivallatás ügye a parlamentben interpelláció tárgyát is képezte.

A közigazgatási bizottság erre a leiratra úgy határozott, hogy az 1886. évi XXIII. törvénycikk 2. §-ának 6-ik pontja alapján a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot *Ghyczy* Dénes alispán és *Konkoly-Thege* Lajos főszolgabíró ellen elrendeli s egyúttal *Konkoly-Thege* Lajos főszolgabíró *hivatalától fölfüggeszti*.

A közigazgatási bizottság az alispán ellen való vizsgálatnál megbizta *Boncz* Ferenc és *Horváth* Géza — akadályoztatásuk esetén *Cseke* Béla — bizottsági tagokat és azoknak az ügyre vonatkozó iratokat ki is adja. *Konkoly-Thege* Lajos főszolgabíróval szemben *Erdély* Gáspár vármegyei főjegyzőt arra utasítja, hogy a vizsgálatot késedelem nélkül foganatosítsa és a felvett jegyzőkönyvet terjeszse be a bizottsági elnököknek. Egyúttal, tekintettel arra, hogy a belügyminiszteri leirat *Konkoly* főszolgabíró állásától felfüggeszti, ennek ellátását a felfüggesztés tartamára a lakbírlelményen kívül fizetésének egyharmadában állapítja meg. Felbivja a közigazgatási bizottság a vármegye alispánját, hogy e részben a szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg és ennek megtörténtét jelentse be. Végül a belügyminiszter leiratahoz képest az alispán 11.171/99. számú határozatát, amelylyel *Csunyi* József mocsai községi bíró és *Göbel* Lajos mocsai községi jegyző ellen a fegyelmi eljárást és felfüggesztést elrendeli, kimerítő jelentés kapcsán a bizottság a belügyminiszterhez haladéktalanul felterjesztetni rendeli.

A bizottság elbirálás alá vette *Göbel* Laosnak és *Csunyi* Józsefnek felelősségét a felfüggesztés ellen. A bizottság a felelősségeket az elsőfokú ítélet okainál fogva elveti. Az állásuktól felfüggesztett községi bíró és jegyző fizetésüknek egy harmadát kapják. A határozat foganatosításával a gesztési főszolgabíró bizott meg. A felfüggesztett főszolgabíró teendőivel a főispán *Asztalos* Béla bízta meg.

A belügyminiszter érélyes közbelépése megszerzte nagy megnyugvást keltett. A közvélemény azonban ezeknek az intézkedéseknek természetes konzekvenciául tekinti a főispán távozását és reménylik is, hogy a vizsgálat befejezése után *Sárközy* Aurél nem marad meg hivatalában.

A debreceni csata emlékünnepe.

Budapest, augusztus 2.

Ma volt félszázados évfordulója a gyászos emlékü debreceni csatának. *Nagy* Sándor tábornok ezen a napon vívott hősi csatát a tulnyomó orosz hadsereg ellen, azonban az orosz csapatok előtt kénytelenek voltak honvédeink meghátrálni. Az oroszoknak Magyarországon az utolsó csatájuk volt ez.

Az esetlet honvédek emlékére Debrecen város közönsége ma gyásznapot tartott a város nyugati határában fekvő nagy közös sir körül.

Reggel nyolc órakor Debrecen város és a megye tisztikara a város házáról a római katolikus templomba ment, ahol gyászistentisztelet volt az ötven év előtt elhalt névtelen hőskért. A templomban ravatalt róttak össze és virágokkal és délszaki növényekkel borították el azt; honvéd egyenruhát tettek rá és a debreceni csatában megtépt zászolt mellé állították. A gyászmise után dr. *Wolaska* Nándor vái. püspök alkalmi beszédet mondott. „Ha valamikor — úgy mond — ne adja a magyarok istene, közönyösség szálna a magyar lelkébe, szakadjanak fel a szabadságharcban elhunyt névtelen hősök sírjai és véres testik tanítson meg, mi a magyar becsület, hogy kell az utolsó csepp véréig harcolni és el-esni a hazáért”. A szép beszéd után egyszerre felállottak az ünneplők és a Himnusz énekelték. A katolikus templomból az ünneplő tömeg a református templomba vonult. A menetet tizenhárom egyenruhás agg honvéd és a nagy idők kétszáz tanuja nyitotta meg. A református templomban *Dicsőfy* József lelkész mondott imát az esetlet honvédekért.

A délutáni ünnep a csatában esetlet honvédek sírjánál és a csatatéren ment végbe. Már egy óra után felvonult a kollégium udvarára Debrecen város minden testülete, az egyházak, a hatóságok képviselői, a város egész intelligenciája. Innen indult ki a menet a honvédsírokhöz rengeteg néptömeg sorfala között. Elöl haladtak az agg honvédek, akiket szün-

telenül éljeneztek, utánok a főiskolai ifjuság, a dalos egyesületek, egyházak, hatóságok, hivatalok küldöttei, egyesületek, társulatok, lobogók alatt.

Szebbnél szebb koszorukat vitt ki a gyászoló közönség. Nincs Debrecenben társadalmi kör, amely koszorút ne hozott volna a névtelen hősök sírhalmára. Mikor a menet elindult s a zenekar a Himnusz játszott, mindenki levette a kalapját. A Himnusz után riadó éljenzés zugott fel. A menet mellett özönlött a nemzeti jelvényes néparadat a honvédsírok felé, a hol most állította fel Debrecen város a félszázados évfordulóra az alvó orosziant ábrázoló emlékszóbot.

Komlóssy Arthurnak, Debrecen város helyettes polgármesternek megnyitó beszéde után a dalkörök 240 tagja elénekelt a himnuszot, amit a néptömeg levett kalappal hallgatott. Dr. *Balkányi* Samu hatásos alkalmi beszédet tartott; dr. *Benedek* János ügyvéd pedig ez alkalomra irt ódáját ezavalta el.

A dalos egyesület éneke után elsőnek *Simonffy* Imre polgármester tette le Debrecen város törvényhatóságának koszoruját, majd a debreceni leányok, az egyesületek és testületek járultak a sírhoz a koszorúkkal.

Innen a csata színhelyére vonult a közönség ahhoz a halomhoz, amelyről *Nagy* Sándor, a vértanulahált szenvedett tábornok vezényelte a csatát.

Ezen a dombon, amelyet *Nagy Sándor-halomnak* neveztek el, hatalmas oszlopművet emeltetett a város közönsége. Az emlékoszlop felirata ez:

E halomról vezényelte *Nagy* Sándor József honvédtábornok 1849. augusztus 2-ikan a szabadságról hősi elszántsággal küzdött honvédcsoportot a tiszterre nagyobb orosz haderejével szemben; a csata elvesztett, de nős honvédeink emléke örökké élni fog. Ez emléket emelte Debrecen város törvényhatósága 1899. év augusztus 2-ikan.

Ez emlék köré sereglett a tengernyi nép. Itt hangzott el a Petőfi dalkör Szabadság-dala. *Vécsey* Imre főjegyző alkalmi beszédet mondott és *Kún* Béla joghallgató alkalmi költeményt szavalt. Miután az esetletektől a még élő agghonvédek elbúcsúztak, letették a koszorúk halmozát az emlékre. Fialatok és vének mind szakasztottak emlékü egy-egy virágot, vagy levelet. Az öreg honvédek, akik e harcúren résztvettek, leborultak és könnyeikkel áztatták azt a földet, melyet bajtársaiknak vére megszentelt. A magasztos ünnep felemelő, lelkesítő hatással végződött.

FŐVÁROS.

(*) **A katonaadó.** Az adószámviteli hivatal már elkészült az 1899. évi adó-előírásokkal. Az előírásokat holnap kiűggesztük az adóhivatal Magyar-utca 23. sz. a. levő helyiségében egy hétre s ez idő alatt lehet az illetéketlen kivetés ellen felszólalni, s a közigazgatási bizottsághoz a folyamodásokat benyújtani. Az adóhivatal felszólítja az érdekelteket, hogy mindenkor a díjkönyvecskékkel jelentkezzenek.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető-bizottságok holnap, augusztus 3-án, a következő új helyrajzszámú házakban összeirt adókövetésekre vonatkozó III. osztályu keresetadó javaslatokat tárgyalják: a III. kerületben 5015—Ujlak végéig; az V. kerületben az e hónap 2-ról elmaradtak és a külön meghívottakét; a VI. kerületben 4060/4—4081/b. számig és a külön meghívottakét.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Fővárosi Nyári Színház.** *Gyöngyi* Izsó, a Vígyszínház kedvelt tagja, ma este másodszer lépett föl a budai színházban. *A demeur Eisenstein* Gáborát játszotta az ő kitűnő komikumával, a budaiak, akiknek nemrég kedvence volt, lelkesen tapsolták minden fölönas után. R. *Réthy* Laura bájosan énekel, *Sziklai* Szerena temperamentumal játszott és ének-számaikt meglepő finomsággal adta elő, *Szende* Anna ügyesen kiaknáta hálás szerepét. A fogházigazgató szerepében *Krémer* nagy hatást ért el, nemkülönben *Favagó*, aki a börtönőrt, és *Stoll*, aki a tenoristát játszotta. A második fölönásban *Tóth* Böske és *Rákosi* Ferenc grációzus kedvességgel lejtettek el egy cseh táncot. A nagy közönség jól mulatott, — úgy látszik nem vette észre, hogy micsoda botránys a fordítása Strauss e bájos operettjének. Érthető a direktorok idegenkedése az újabb fordítástól, de bizony nem méltányolható.

** **A Várszínház átalakítása.** Gróf *Keglevich* intendáns a Várszínházra vonatkozólag két ajánlatot tett a fővárosnak. Az egyikben azt mondja, hogy a Várszínházra vonatkozó szerződést csak akkor hosszabbítja meg, ha hetenként csak két drámai előadást rendezhet és a helyaraktat mérsékelten föl-emelheti. Másik ajánlatában azt kéri az intendáns, hogy a színház átalakítására előirányzott tízezer forintot a főváros az intendaturának adja ki s az átalakításokat az intendatura végzi. Első sorban a villamos világitást akarja a színházba bevezetni. Az

intendáns ajánlatának a tárgyalására valószínűleg rendkívüli közgyűlést hívnak össze, mert a színház átlakítását október elejéig be kell fejezni.

**** Mascagni, Mancinelli, Toscanini, Martucci.** Ez a négy lekválóból olasz dirigens fog szerepelni a párisi világiállításán. Mancinelli a római, Toscanini a turini és Martucci a bolognai zenekar hangversenyét fogja vezetni.

**** Balatonmelléki nóták.** Ahány vidéke van szép Magyarországnak, mindegyiknek megvan a maga levegője, varázsa, ami oda vonza, lekötö a maglakóját. Az Alföld szülőltje oda nem adná a kalászos rónát, a pusztá végtelenségét a világ semmiféle égbeynül Alpeséért, az erdélyi ember nem cserél a felső vidékivel, a Tisza mentén élő a dunántúlival. És mindegyik vidéknek más a költészete, más a hangulata, más a muzsikája. Somogyváron él és a Balaton mellékét járja esztendőök óta Huber Gyula, a *nótás káplán*. Minden hely, minden hegyesucs, vagy városláclák a felségés tő partján regényes multról beszél, Kislaludy szeleme leng hullám, hegyorom felett. Ezen a vidéken él, lelkesedik a *nótás káplán* és szerzi sorba a szép balatoni nótákat. Jól ért a hegedűhöz, annál teljesebb a munkája. Már a huszonötödik nótásfüzetnél tart, mindegyikben több pompás dal. Többek között tőle való: a *Gyöngyvirágos selyemkendő*... a *Selyem kendő, selyem költény, selyem szoknya*... a *Minden szőke kislány csalfa, ne higgy neki*... a *Zug a szőlész, háborog a Balaton*... a *Szomorván szól a magyar nóta*... és még egy sereg más dal, amelyek javarészt *Blahdén* ajkáról ismerjük. Legújabbban *Mezei virágok* címen hat szép nótát adott ki Huber énekhangra, zongorakísérettel. Ugy ezek a legújabb, mint régebbi balatoni nóták Somogyváron rendelkeztek meg a szerzőnél.

**** Hangverseny.** Rákos-Szent-Mihályon 5-ikén este 8 órakor hangverseny lesz, amelynek jövedelmét a barangalap javára fordítják. A kitűnően összeállított műsor következtében nagy az érdeklődés a hangverseny iránt. Közreműködnek: *Márkus Aranka, Zatosul Gizella és Koralek Paula* operanékesnők, *Anisz Aladár, Robitsk Gyula, Singer Nándor, Békásy Jenő, Xerkovits Béla, Kratochvíl József* csömöri plébános, *Kende Tivadár* földbirtokos és még többen. A belépődíj egy forint.

A Nürnbergi Mesterdalnokok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bayreuth, augusztus 1.

1867. június 21-ikén volt az első előadása a Mesterdalnokoknak Münchenben *Bülow* vezetése mellett. Pedig az opera szövege már a negyvenes években készen volt és így közel huszonöt éven át pihentette Wagner Richárd vig muzsáját, mert időközben a Nibelungok kidolgozásával foglalkozott. Liszt Ferenc biztatására a Nibelungok 1852-ben megkezdett szövegeknyvet a majdnai megzenésítés reményében ernyedetlen munkássággal megírta és 1869-ben nyomtatásban meg is jelent. A Nibelungok stilszerű bemutatására készült a bayreuthi színház, amelynek építését 1872-ben kezdték és melyben 1876. augusztus havában tartották az első Nibelung előadásokat. Ezekre az előadásokra eljött a nagylelkű adakozó és a lángeszű lámogató II. Lajos bajor király, de eljött I. Vilmos, a német császár is. Ez időtől fogva minden egyes előadásra megjelennek a legfelsőbb körök. Így ez évben eljött a württembergi királyné és számos a német nagyhercegek, hercegek közül. Sajnos csak az a körülmény, hogy a bayreuthi előadások mostanában sem a német császárság, sem a bajor királyság részéről hivatalosan sem anyagi, sem erkölcsi támogatásban nem részesülnek. Így tisztán az egyéni érdeket döntő és a német zenekedvelő és zeneművelő ifjúság nem igen férhet az ünnepi előadásokhoz. Főokát ennek a német szűkkeblűségben és a német császárságban nagyon is elterjedt helyhez kötött hazafiságnak kell keresnünk. A bajor hazafiság például különbözik a porosz hazafiságtól, pedig mindketten németek.

A Nürnbergi Mesterdalnokokban Wagner mintegy a saját élete történetét adja, amikor Walther személyében a modern áramlatot, a mesterdalnokokban pedig a régi maradiságot személyesíti. De ezzel egyúttal egy örökké fennálló nagy kérdést vitt gyönyörű formában a színpadra. Mert hisz mindig úgy lesz az, hogy az újabb reformok küzdeni fognak a régi eszmék ellen és a világ sorja úgy kívánja, hogy a megoldás mindenkor úgy történjék, mint ahogy Wagner a Mesterdalnokokban megjelölte.

Régi és új irány heves küzdelmek, egészséges viták után kibékülnek és mindegyik megtartja azt, ami benne jó, elejti azt, ami túlzott és így koráértett avagy elkopott és így túlerett.

Nagyon sokat vitatták már azt a kérdést, hogy Wagner nem-e volt nagyobb író, mint zeneszerző? Nehéz dönteni bármelyik irányban is. mert Wagner

a németek legnagyobb költője és legnagyobb zeneszerzője. Ha a Nürnbergi Mesterdalnokok szövegeknyvét figyelemmel elolvastuk, abban oly gondolathalmazt találunk, hogy szinte azt hisszük, ezek zenei feldolgozása lehetetlen. E mellett annyi benne a drámai helyzet és az egyes jelenetek oly pompásan vannak kidolgozva, hogy a Mesterdalnokok a drámai színpadon is megállnák helyüket. És mikor a zenét halljuk, csodálkozással vesszük észre, hogy a hangulat-és helyzetfestés, a drámai bonyodalmak és a darab legapróbb eseményei benn vannak a zenében. A zene beszél és a szöveg mintegy megoson-dul füleinkben. A Mesterdalnokokban azt is bebizonyítja Wagner, hogy a vig muzsát épp oly könnyedséggel és ugyanazon művészi tudással szolgálja, mint a szomorú, a tragikus költészetet. Zenei kifejezései itt is a legérdekesebbek, de egyúttal a legimpozán-sabbak.

A Nürnbergi Mesterdalnokok ez idei előadása Bayreuthban a sikerültebbek sorába tartozik. Már maga az a körülmény, hogy *Richter* dirigált, a siker oroszlanrészét biztosította. Hiszen *Richter* mindig a mester oldalán tartózkodott, ismerte összes intencióit és be volt avatva legtitkosabb gondolataiba. *Richter* János volt az, aki Wagner utasításai mellett bantitotta a Nibelungok első előadását és ő volt az, aki Wagner felkérésére a német császár és a bajor király jelenlétében dirigálta a Nibelungok első előadását. Azóta *Richter* évenként elzarándokol Bayreuthba és a mester 1883-ban bekövetkezett halála óta ott áll, mint a szikla oly erősen *Wagner* Cosima, a lánglelkű és nagyeszű asszony oldala mellett, hogy tanácsával megtagassa és tudásával előbbre vigye a bayreuthi ünnepi előadások nemes ügyét. Hogy *Richter* mit csinált a Mesterdalnokokkal, az egyszerűen mesés. Az első és harmadik felvonás előjátékát úgy dirigálta, amint még tőle sem hallottuk eddig soha. Persze, segítségére volt ebben a rendkívüli művészi produkcióban a pompás zenekar, amelynek minden egyes tagja egy-egy művészi kapacitás. De mégis csak a *Richter* kezére és körültekintésére volt szükség, hogy ezek a kiváló erők érvényesüljenek! *Richter* zenekarának hangszínezése nem ejti el a legapróbb nüanszokat sem, *Richter* kifejezésre hozza a zeneköltő minden legelrejtettebb gondolatát is és e mellett olyan precíz működést mutat be, amelyet soha sehol sem találhatunk.

A Mesterdalnokok előadása a zenekar működésén kívül is mintaszerű volt. *Richter* úgy uralkodik a színpadon, mint a zenekarban. Az összkarok, amelyekben sokszor két-háromszázan vettek részt, remekül sikerültek. Az egyes szóló-szereplők nem mindegyike volt megfelelő a bayreuthi mértéknek. Sőt voltak egyesek, akik még a mi operánknál sem válnának be. *Wagner* Cosima asszony nagyon helytelenül cselekszik, ha jószívűségből egyik-másik énekest felléptet, mert ezzel esetleg kockáztatja az egész intézmény jó hírét.

Hans Sachsot *Demuth* Lipót adta sok igyekezettel, elég jó hanggal, de a kellő öntudat hiányával. *Pogner* szerepét *Sistermann*sra bízták, ami a lehető legszerencsétlenebb idea volt. Sem hangban, sem játékban nem volt megfelelő. *Walther* von *Stolzing* szerepét *Krausz* Ernő adta igen szép alakításban. Hangja kissé rekedtnak mutatkozott ugyan, de csak mindig rövid időre; különben gyönyörűen csegett ez az acélos tenor, amelynek jelenleg kitűnőbbet nem ismerünk. *Dávid* szerepében *Schramm* mutatkozott be nem nagy szerencsével. Hangja ugyan elég jó, de rendkívül vékony és mindig oly impressziót kelt, mintna megszokadna. Játéka megfelelt, ha a tulzásoktól eltekintünk.

Éva szerepe *Gadski-Tauscher* Johannára volt bízva. Szépen énekelt és elég jól játszott, de alakításából teljesen hiányzott a jellemvonás. Nem lehet semmitsem hibáztatni működésében, de dícséretméltót sem találunk. Pompás volt *Schumann-Heink* *Ernesine* *Magdalena* szerepében. Ez az énekesnő Gulbranson után az első helyet foglalja el a bayreuthi művészek sorában. Beckmesser szerepét *Friedrichs* adta nagyon jól, ami az énekrészt illeti. Játékában azonban túlságosan karrikírozott volt, ami abszolúte nem felel meg Wagner intencióinak. A *Mesterdalnokok* 1889. óta nem adták Bayreuthban. A tíz évi pihenő után persze ismét új kosztümökben és új díszletekkel mutatták be, amelyek mind nagy művészettel és sok tudással vannak elkészítve.

Az előadás után a közönség egy félóránál tovább nem távozott a színházból és folytonosan tapsal *Richtert* hívtá. Különösen a harmadik felvonás a legfenomenálisabb volt, amit valaha bemutatnak. *Richter* szerepe nem jelent meg, mert ez ellenkezőnek tulzott szerénységével és *Wagner*, a nagy mester iránt táplált határtalan tiszteletével.

Dr. Falk Zaimond.

EGYESÜLETEK.

(A nemzetközi gyermekvédő kongresszus) igazgatósága ma délután tartotta *Rakovszky* István elnöklete alatt a szeptember 13-ikára egybehívandó kongresszus tárgyában előkészítő ülését, melyen megjelentek többek között dr. *Kovács* Gyula, *Péterffy* Sándor, dr. *Bakonyi* Kálmán, dr. *György* Aladár, *Vámbery* Rusztém stb. A kongresszusra már eddig is jelentkeztek orosz, angol, francia, olasz és amerikai előadók, akik között báró *Rotshild* Henry, a párisi, gróf *Ugo* Conti a milánói előadó. A kiállítók között van az igazságügyminisztérium is, továbbá 110 magyar iparos. A kongresszus magyar, német, francia értesítőjének szerkesztője *Cziklay* Lajos lesz, 12-én lesz a fogadó estély a Royal-szállóban, 13. 14. 15-én pedig Budapest nevezetességeit mutatják majd be a kongresszus tagjainak a különböző nyelvébálkauszok. A költségek fedezésére Budapest székesfőváros 4000 forintot, az igazságügyminisztérium 2000 forintot, a belügyminiszter 500 forintot, Malcomes bárónő gyűjtéséből 500 forintot adott. A védnőkségre *József* főherceget kéri fel.

SPORT.

***. Izabella főhercegnő a tátrai löversenyen.** *Izabella* főhercegnő védnőksége alatt nagy kocsi-és kerékpár-virágkorzó lesz augusztus hó 11-ikén a tátra-lomnici futtatás után. A főhercegnő megígérte, hogy jelen lesz az egész tátrai meetingen, s részt fog venni a virágkorzóban és az aznap este rendezendő táncmulatságban. Ezúttal az arisztokrácia sok nőtagja is felkeresi Tátra-Lomnicot, melynek még nem volt eddig soha olyan turfszezonja, mint az idei lesz.

***. Vivőversenyek a párisi világiállításán.** Nagyszabású nemzetközi vivőversenyek is lesznek a jövő évi párisi világiállításán, melyeken előreláthatólag nagy szerepe lesz a magyar vivóknak. Lesznek ezúttal kard-, vitőr- és francia párbaj-kardversenyek és pedig részvételével az egész világ legjobb vivóinak. Hogy Magyarország a nemzetközi mérkőzésen kellően képviselve legyen, a Magyar Atlétikai Klub az ősszel mozgalmat indít s összetaborozza a részvételre Magyarország legelső vivóit. A rendkívül érdekes versenyek határidejét május 15—június 15. közti időre tűzték ki.

***. Magyar uszó Berlinben.** Graefl Károly, a Balaton többszörös átúszója, aki igen sokszor szerzett már idegenben dicsőséget a magyar névnek, e hónap 13-ikán részt vesz Berlinben az 1500 méteres uszóversenyben, melyet Európa bajnokságáért rendeznek.

***. Postagalambverseny.** A *Kolumbia-kör* által vasárnap rendezett, Budapest-Kassa közötti postagalambverseny lefolyása és eredménye a következő volt:

Az indítás Kassán a vasuti állomásnál nagy és előkelő közönség jelenlétében ment végbe. A közönség sorában több fő- és törzstiszt is jelen volt. A galambok az előre nem látott nagy akadályok miatt — különösen a Hatvan és Miskolc közötti váratlan zivatar dacára is — fáradtan bár, de azért a versenyhatáridőn belül érkeztek Budapestre. Érkezésük a következő sorrendben történt: I. *Hoffinger* Ferenc 208. számú vörös tojója. II. *Maletter* Gyula 37. számú kék tojója. III. ifj. *Dirner* Lajos 45. számú kék himje. IV. *Maloschik* Ferenc 25. számú fekete kovacsolt himje. A budapesti *Kolumbia-kör* végkiindulási pontjáról Przemyszló (Lengyelország) a katolnai hatóság postagalambjait hétfőn reggel 6 órakor bocsájtotta Budapestre, a zuglói víztornyállomásra.

***. A tátra lomnici löversenyre értesülésünk** szerint eddig hatvan ló részére foglaltak le boxot. Így maga a *Lederer-Kutschenbach* istálló részére 12-öt, *Huxtable* 8-at, *Milne* 6-ot stb. De hatvannál jóval több ló megy fel a Tátrába, mert több trainer még nem foglalt le szállást lovainak. Így *John Reeves* sem, holott az ő istállójából *Antonius*, *Esparselte*, *Miss Jeannie*, *Komámasszony*, *Pattogó*, *Sandwich* és *Shannon* bizonyosan felmennek a Tátrába. *Komámasszony* a Szepesi díjban, *Antonius* a Kárpátdíjban, *Sandwich* a Tátra-handikappen, *Miss Jeannie* a lomnici handikappen indul. A tátra-lomnici löversenyek augusztus 9, 10, 11, 12 és 13-ikán lesznek. A löversenyekre a belépődíj 3 forint, a virágkorzóra és bazárra kocsijegy 2 forint, személyjegy 50 krajcár. A szép magyar fürdőhelyeknek minden jól szerint gyönyörű versenyszőzónja lesz a mostani.

***. Longy, a baden-badeni Zukunftsverseny** angol favorita, mint londoni táviratunk jelenti, ma nem vett részt a brightoni Corporation plateben, melyre nevezve volt. Ez azt jelenti, hogy *Longy* indulása a nagy versenyben, melyben tőlünk *Attilla* vesz részt, egészen bizonyos.

***. A kottlingbrunni nagy díj.** A vasárnap előző kottlingbrunni nagy díjért, *Angely* részvétele miatt, amely ma már paris favorit, csak igen kevés ló fog indulni. *Sándoron* kívül ma már *Komámasszony* startja is kétes lett, jóllehet, báró *Königsquarter* kancája ott van Kottlingbrunban.

Péchy Andor nyeresége. Péchy Andor, illetőleg a Péchy-Üchtritz szövetséges istálló 120.000 forintot nyert Dundi vasárnapi győzelme révén pusztán fogadásokban. Ebből az összegből 70.000 forint esik az elsőbbséget feltételezve forintra tizszeres pénz mellett, a többi 50.000 forintot már nagyobb kockázat mellett nyerte az istálló, mert Dundi ezután már 3-4-szeres pénzen, sőt a startnál párin állott. Hogy a nagy nyereségből milyen rész illette a két sportsmannt, Mihne trainert és Scharpe zsokrét, azt már nem tudni, de annyi bizonyos, hogy mind egyik részről óriási genialitás kellett hozzá, hogy tíz próbálatlan kézzel szemben ilyen holt bizonyosra vegyék lovuk győzelmét.

Gastfreundot. a németek egyvelen komoly jelöltjét a budapesti St. Legerre ma törölték a versenyből. A mai bánatjelentés során a mieink legjavára állva maradt s a jobbakk közül csak Barnato II-t, Bostont, Brodler, Dandolt, Guardiant törölték. A 31 állva maradt ló közt van: Pardon, Galifard, Per Butlers, Bonvivant, Adoma, Cromwell, Csillám, Timár és Szabász.

A Kárpát-díj. Most már aktuálisá válik végre a vidéki pályák legszebb versenye, az 50.000 koronás Kárpát-díj, melynek az utolsó hetekben legálább féltucat favoritja volt. Előbb Timár, majd Pandur, Betrüger, később Iró, míg végre Royal Flush leszorította az egész társaságot régi pozíciójáról s ő lett az első favorit. Dundi győzelme után most még nagyobb favorit lett Péchy Andor lova s kétszeres pénz a legnagyobb osztalék, amit adnak reá, míg a többiek oddsza mind felszökött. Csak a letörtnek hitt Timár kezd megint kísértetni; ismét fogadják, úgy hogy még nincs is kizárva az meglepetés, hogy a verseny téli favoritja nyeri meg a Kárpát-díjat.

Kottingbrunni löversenyek. A holnapi versenynapnak alig van egyéb értelme, mint hogy kihuzza a meetinget vasárnapig, amikor ismét szép verseny dől el: a kottingbrunni nagy díj. A holnapi legszebb programszám még az 5000 koronás államdíj lenne, hogy ha futna érte Lulu, Cid, Gagerl és Remete, amely mind a programban van. A Springer-istálló kitünő állapotát tekintve ez esetben Lulu lenne kétségkívül a győztes, mellette utolsó rossz futása mellett is csak Cid a legjobb. A többi verseny mind 2000 koronán alul van. A háromévesek gátversenyében legalább jó gátlovak futnak, mint Schlauberger, Drift, Das ist die Wahre, Bokhara stb. a többi versenyben azonban nem találunk jobb komániát. A holnapi nap tippei a következők:

- I. Schlauberger—Drift,
- II. Virginia—Tränkel-istálló,
- III. Winifred—Goldenlock,
- IV. Lulu—Cid,
- V. Win some money—Word-istálló,
- VI. Iliis—Maikönig,
- VII. Szászbereki ménés—Esterházy-istálló.

A beszélő újság a kottingbrunni versenyekről. A Telefon-Hírmondó tudósítójának telefonjelentése alapján a holnapi (csütörtöki) kottingbrunni löversenyek eredményéről a már délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel.

TÖRVÉNYSZÉK.

Tolvajok és orgazdák. Két napi tárgyalás után ma déli 12 órakor hirdette ki Haupt elnök Maybaum Lipót s büntérségi ügyében az ítéletet. A törvényszék Maybaum Lipótot orgazdaság miatt 2½ évi, Göde Istvánt 2½ évi fegyházra, Gottstein Károlyt 10 hónapi, Vég Marit 7 hónapi, Seofák Józsefet 4 hónapi, Zipser Lipótot 3 hónapi, Buci Antal 1 hónapi és Pralok Jánost egy napi fegyházra ítélte. Knötig Etelt, Valend Józsefet, Bialek Józsefet, Vasi Józsefet és Hollán Marzolt, a banda többi tagjait ellenben felmentette a vád és következményei alól. Az elítéltek egyrésze felebbezett az ítélet ellen.

Madách-utcai utonállók. Junius 11-én Kulcsár József iparost a Madách-utcaiban három csavargó kirabolta. Kulcsár a támadás után futásnak eredt egyenesen a Kalvária-térre, ahol magához vette Sós közrendőrt s vele visszasiatott a Madách-utca. A rablók Kulcsár kifosztása után újabb áldozatra lestek. A véletlen Tóth Antal vitte utjokba, akivel hasonló módon akartak elbánni. Kulcsár a rendőrről éppen jókor érkezett, hogy a rablók garázdalkodását megakadályozza. A támadók futásnak eredtek s közülük csak Schmedl Antal napszámos került kézre, aki fölött ma ült törvényt rablás büntette miatt a törvényszék büntetőtanácsa Bakonyi Kálmán bíró elnökével. A vádnatoságot dr. Geszti királyi ügyész képviselte. A vádlott részlegesével védekezett, de a tanak rácafoitak. A törvényszék azonban a tárgyalás során fölmérült enyhítő adatok figyelembevételével s tekintettel arra, hogy a panaszosok nem kívánták a vádlott megbüntetését, mert mindössze néhány krajcárt loptak el, dr. Weisz Miksa nagy figyelemmel hallgatott védőbeszéde után a vádlottat fölmentette. Dr. Geszti ügyész az ítélet ellen felebbezett. A vádlottat az ítélet kihirdetése után nyomban szabadlábra helyezték.

Nyíltér.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Az egyedüli RENDELŐ-INTÉZET, hol az összes gyógyító-kurák (villamos fényfürdők, vizkúrák, masszáz, gyógygimnasztika, balneológia, nap- és légfürdők stb.) alkalmaztatnak.

Dr. Palócz intézete (előbb Várház-körút 7.) jelenleg: **BUDAPEST, Kerepesi-ut 10. szám.**
Tágas és kényelmes gyógyterem. Kezelés egész napon át. Külön férfi- és nőosztályok.

Olcsó lakások Budán

II. Fő-utca 51. szám. négyemeletes bérbházban azonnal vagy novembere. — Gyönyörű kilátás a Dunára. — Modern komfort és beosztás, személy- és teherlift, villany- és gázvilágítás, villamos- és propeller-közeledés. Bérbead **DR. METZLER GUSZTÁV** ügyvéd d. u. 3-6 között IV., Zöldfa-utca 12. szám a. irodában és déli 12-1 között az épületben. (Telefon-szám 60-47.)

Dr. Singer Armin

köz- és váltó-ügyvéd
irodáját **VII., Erzsébet-körút 51. sz. alá** (a körüti fürdő bérházába) helyezte át.

Szép írással és kellő előképzettséggel bíró

gyakornok

belföldi biztosító részvénytársaságok alkalmazását nyer. — Magyar és német nyelven írt folyamodványokat, Biztosító-társaság" jelige alatt továbbit a kiadóhivatal.

TÁVIRATOK.

London, augusztus 2. Az alsóház harmadik olvasásban elfogadta a gyarmati kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

Koppenhág, augusztus 2. A szakszövetkezetek igazgatósága ma csekély változtatásokkal elfogadta a munkaadók egyezkedő javaslatát, úgy hogy remélhető, hogy a nagy építő- és vasipari sztrájk nem sokára megszűnik.

A rennesi pör.

Páris, augusztus 2. A védelem mindössze tizenkilenc tanut jelentett be, ezek között vannak: Lebrun-Renaud százados, Trarieux és Scheurer-Kestner szenátorok, Freistüder százados, Hartmann tüzerőrnagy, Forzinetti őrnagy, a párisi katonai fogház volt parancsnoka. A védők néhány olyan tanut is ki fognak hallgatni, a minő Quesnay de Beurepaire, akikről nevezetesen ki-tünt, hogy neveléséges misztifikációknak az áldozatai.

Felfüggesztett tanár.

Páris, augusztus 2. Az egyetem fegyelmi tanácsa Weillt, a Lycée Voltaire tanárát három hónapra felfüggesztette hivatalától és fizetésének egyharmadát megvonta tőle.

A port-arthuri kikötő.

Pétevár, augusztus 2. Magánjelentések szerint a port-arthuri kikötő építésére tizenegy millió rubelt szántak. A kikötőt úgy tervezik, hogy előbb két mólót építenek, azután a hajózársra szolgáló vizet harminckét lábnyira mélyítik. A lapok jelentése szerint pétevári és moszkvai tőkepénzesek Kelet-Ázsia egyik kikötőjében két hajógyárat akarnak építeni.

Az interparlamentáris konferencia.

Christiania, augusztus 2. Az interparlamentáris békekonferenciát Steen államminiszter ma délelőtt ünnepi beszéddel megnyitotta.

Sárgaláz.

Hampton, augusztus 2. Az idevaló katonai menedékházban három újabb sárgalázest fordult elő egy halálózással. Eddigél összesen 48 ember betegedett meg, akik közül 8 meghalt. A szomszéd Phöbus városban három ember halt meg sárgalázban.

Az ápiai egyezmény.

London, augusztus 2. A Reuter-ügynökségnek jelentik Ápiából július 26-ról: A biztosok és a két párt tagjai gyűlést tartottak, amelyen olyan egyezményt írtak alá, amely szerint a királyságot és az ápiai községvárosi elnökséget megszüntetik. Azonkívül elfogadtak egy javaslatot, amely szerint kormányzó választandó, melléje pedig három tagu törvényhozótanács nevezendő ki, amelybe a három hatalmasság mindenike egy-egy tagot küld ki. Malietoa pártja kijelentette, hogy legjobb megoldásnak az annexiót tartja, de nem nyilatkozott arról, hogy melyik hatalom hajtsa végre ezt az annexiót. A főbírói teendőket Osborne amerikai konzul végzi.

Berlin, augusztus 2. A Wolff-ügynökségnek

jelentik Ápiából július 27-iki kelettel: Elliot angol biztos ma Aucklandba utazott. Osborne amerikai fő-konzul a biztosok kérsére ideiglenesen átvette a főbírói teendőket, amiben az idevaló németek a pártatlan bíráskodás biztosítékát látják.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 2. (Bankkimutatás.) Aktívák: Ércéskészlet arfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1892 márkával számítva, 835,381.000 (— 30.314.000) márka, birodalmi pénztárjegyek 21,424.000 (— 1,343.000) márka, más bankjegyek 14,482.000 (+3,180.000) márka, váltók 806,579.000 (— 2,949.000) márka, lombardkövetelések 77,829.000 (+9,287.000) márka, értékpapírok 9,545.000 (— 678.000) márka, egyéb aktívák 66,823.000 (— 19,676.000) márka. Passzívák: alaptőke 120,000 márka (változatlan), tartalékalapok 30,000.000 márka (változatlan), bankjegyforgalom 1,117,972.000 (+ hét millió 667.000) márka, egyéb napról-napra esedékes kötelezettségek 539,445.000 (— 50,768.000) márka, egyéb passzívák 24,596.000 (— 608.000) márka.

Berlin, augusztus 2. (Gabonapiac.) Ausztria-Magyarországból érkezett kedvezőbb jelentésekre az árak ismét visszanyerték tegnapi magasságukat, sőt egyes kötésokban buza és rozs ¼ márkával drágább is volt, mint tegnap. Zab tartott. Az idő meleg.

London, augusztus 2. (Gabonapiac.) Az irányzat általában bágyadt. Buza és liszt 6-6 pennyvel olcsóbb; vidéki piacokon általában 6 p.-vel alacsonyabbak az árak. Városi liszt 22 sh. 6 p. — 28 sh., repecolaj 22 sh., tengeri rizs 22 sh. Behoztak hétfő óta 40,000 q. búzát és 50,000 q. zabot. Az idő gyönyörű.

Berlin, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ésti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék —. —. Magyar koronajárdék —. —. Osztrák hitelrészvény 242.75. Osztrák-magyar államvasut 150.50. Déli vasut 34.50. Északnyugati vasut —. —. Elbavölgyi vasut —. —. Orosz bankjegyek készpénz —. —. Buschtiehradi —. —. Orosz bankjegy —. —. (Ultimeo.) Lombard 216.15.

Frankfurt, augusztus 2. Árfolyamok augusztusra (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvény 242.60. Osztrák-magyar államvasut 151.20. Déli vasut 34.35. Osztrák aranyjárdék —. —. Olasz járadék 93.44. Laura-kohó 268.80. Harpeni 201.25. Discont 198.40. Alpési —. —. Bécsi bankjegyesület —. —. Szilárd.

New York, augusztus 2. Liszt helyben 2.85. Buza augusztusra —. —, szeptemberre 75.¼, decemberre 77.¾. Tengeri augusztusra 35.¾.

Chicago, augusztus 2. Buza augusztusra 69.¾. Tengeri augusztusra 30.¾.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Többeknek. Méltóztassanak egy kis türelemmel lenni a legközelebbi napokban mindannyian megkapják kérdéseikre a választ. A levelek azért maradtak eddig elintézetlenül, mert a rovatvezető szabadságon volt.

Kíváncsi. Báró Hirsch Mórné szüli. Bischoffsheim Klára nővérei és örökösei mind bajor születésűek. Bischoffsheim Regina férj. Goldschmidt asszony Párisban, Bischoffsheim Hortenzia férj. Montefiore Lévi Brüsszelben, Bischoffsheim Ferdinand Rafael pedig Kiewben laknak. Közelebbi címeiket dr. Sailer Vilmos békés-csabai ügyvéd mondhatná meg, aki az örökösöknek magyarországi ügyvédje. A jótékonyági irodák közül — értesülésünk szerint — csak a párisi központi irodát tartják fenn, a többi fölsozlatják. A budapesti iroda is erre a sorsra jut. Az újságok azért hallgatnak a bárónéról, mert nincs mit írniok róla.

Lobogó. 1. Yvet Guyot, a volt francia közoktatásügyi miniszter jóval nagyobb igényekkel lép fel, mint kegyed. Ő nem elégszik meg azzal az iskolával, amelyről ön ír, hanem azt akarja, hogy az egyetemen is állítsanak fel olyan tanszéket. 2. A főpolgármestert franciául csakugyan úgy hívják, a könnyebb megértés okáért írunk így, mert a közönség nem tartozik tudni. Mindenesetre köszönjük a szives figyelemzetést. 3. Az a szokás, hogy iparos egyesületek zászlószentelési ünnepélyén a szöveget ezen jelige használata mellett verik be: Isten áldd meg a tisztes ipart.

H. O. Sásd. A pör lefolyását elolvashatja bármelyik akkori napilapban, vagy — még bővebben — az Egyenlőségben, amely annak idején szintén napilap volt. A lapokat legkönnyebben a muzeumi könyvtárban kaphatja meg, így hat be kell várnia, amíg a váciaközi elmúlik. Egyébként az utolsó vakációra nagyon ajánlatos loglakozás az edes semmittevés. Szives üdvözlöt.

W. S. Munkács. Lakbérrel együtt 3600 forint az évi fizetése. Ki van kötve azonban, hogy privát praktizist nem folytathat.

S. V. Kassa. Ezt nem közölhetjük.

V. M. E. A vers nem a legszerencsésebben van kiválasztva a kötetből. Sziveskedniák más küldeni.

Árva rózsá. Hóhó, kisasszony, a dolog talán nem is olyan borzasztóan komoly. Ön szerelmes volt egy ifjuba, gyerekfejjel. Aztán társaságba kezdett járni s megismerkedett egy másodikkal. Azt akarta, hogy ez a második feledtesse el önrel az elsőt. A második szerelmes volt, de a feledés nem sikerült. Menjünk tovább. Jött egy harmadik. Ebbe is beleszeretett egy kicsit, volt levélváltás meg más egyéb, de a felületes érzések mögött ott lappangott az első, az igazi, az egyetlen. Menjünk tovább. Jött egy negyedik. Ebbe is beleszeretett, előbb csak egy kicsit, utóbb komolyan, erősen, egészen a házasság gondolatáig, de hát az átkos viszonyok nem engedik, hogy felesége lehessen. — No, most már az a kérdése, hogy ezek után lehet-e ön regényhősnő. Hat hogy árva rózsá nem lehet, de először is csak ezután, másodsor pedig ottól óvja meg az Isten. Hogy mit remélhet az élettől ezek után? Oh, kis melankolikus! Reméljen mindenképp egy — ötödiket, mert ezek az ekként megszámozott urak csak állomások azon a meszén, amely a házassághoz, az igazi nagy szerelemhez vezet. Csak arra vigyázzon, hogy egy-egy állomáson ne időzzék kellenél többet. Ha már éppen utazik az ember, legjobb a gyorsvonati sebesség. Ami pedig azt illeti, hogy az elsőől oly nehéz megválni, gondolja meg, hogy ha az ember örökre elutazik Pestről, mégis csak a keleti pályaudvarból fáj legjobban elmenni. A többi állomás már nem fáj...

Képezde. Akármelyik budapesti tanítónőképezde be lehet iratkozni most is, félévételi vizsgálat nélkül, föltéve, hogy a beiratkozónak megvan a szükséges előképzettsége. Ilyen tanítónőképezdek vannak: Budán a II. kerületben (Csalogány-utca), az Angol kisasszonyoknál (IV., Molnár-utca), az Országos Nőegyesület intézetében (IV., Zöldfa-utca), azonkívül az állami tanítónőképezde az Andrássy-uton, a Ranolder-intézetben (IX., Gyep-utca) stb.

Gondos nővér. Talán a távolság az oka, talán az, hogy a szereplő személyeket nem ismerem, de nekem ez a dolog még mindig rébusz, nem tudok kiokosodni benne. Tehát tanácsom nincs, amit pedig nagyon sajnállok, mert ön azt várt tőlem. Ezt azonban okosabb dolog így megmondani, mint tovább tapogatózni a sötétben. (Th.)

K. J. Budapest. 1. A szőke haj barnulásának az az oka, hogy a hajban sok a zsíradék. Ezt úgy lehet eltávolítani, ha hetenként néhányszor langyos kamillaléval mossa a haját. A teába lehet még egy kis boraxot is tenni. Azt nem ajánljuk, hogy fesse a haját. Az eredeti szőke haj, ha kissé megbarnult is, még mindig szebb, mintha mesterséges uton erőszakolja vissza a szőkeségét. Különböző hidrogén-szuperoxid a neve annak a festőanyagoknak, amelyely szalma-szárúra festheti a haját. Akármelyik gyógyszerárban megkaphatja. 2. A Madarász két női főszerepét: Mikát Komáromi Mariska és Kopács Juliska, a fejedelmesszonyt pedig Hegyi Aranka és Margó Celia játszották a Népszínházban a szerződött tagok közül.

Liptószentmiklós. Ha ismeri a hibáját, annál könnyebben leküzdheti. Munkát, rendszert nem igen ajánlhatunk, ezt mindenképp az egyénisége szabja meg. Ahhoz, hogy egy szegény fiút ingyen tanítsanak, első sorban az szükséges, hogy a fiu kitűnő tanuló legyen. Középes tanulót vagy rosszat természetesen senki se vesz szívesen a gondjaiba. Gyorsírás-tanár már nincs. Tanító bárki lehet, aki közép iskolát végzett s leteszi a gyorsírás-tanítói vizsgát. A névváltoztatást a legnagyobb valószínűség szerint megengedik — azonban h nélkül.

Beatrix. Szolnok. 1. Az állami iskolai tanítói és tanítónői állásokra hirdetett pályázatok a közoktatásügyi minisztérium Hivatalos Közlönyében jelennek meg. 2. A megüresedett állásokról szintén csak a minisztériumban kaphat felvilágosítást, ahol azokat mind nyilvántartják. 3. A kérvények vagy egyenesen vagy az iskolai felsőbbbbség útján a miniszterhez intézendők. A kérvény 50 kros, a mellékletek egyenként 15 kros bélyegilleték alá esnek. 4. Masképp nem kaphat állami tanítónői állást, csak folyamodás útján. Ha jeles bizonyítványai vannak, protekció nélkül is kinevezik.

Temesvári joghallgató. Talán egy apró hirdetés álláshoz segítené. Próbálja meg. De miért írja ön két l-lel azt, hogy: nevelő.

P. J. Annál jobb.

N. E. Tisza-Luc és U. J. Kassa. Köszönjük szíves figyelemzetésüket. Ezt különben magunk is tudtuk s csak azért közöltük a verset, mert most találta meg az eredeti kéziratát.

B. M. Tehetséges munka, de — üres kissé. Nem volt elég mondanivalója, amikor írta. Pedig csak ilyenkor kell írni annak, akinek nem mindig — muszáj.

U. S. Nem közölhető.

Z. E. Az a tárca már nincs meg. Ha még egyszer beküldi, szívesen írunk róla hosszabban.

M. B. Nem közölhető.

R. E. Nem nekünk való.

A cigány. Kicsé naiv dolog a mi tárcarovatunk számára.

Kórházy. Félreértette mind a két közleményt.

Z. B. Nem nekünk való.

Fortuna. 1. Szentestíve van már; 2. nem; 3. bevaránod a külön rendelet, amely erről intézkedik; 4. a finom italokra néve fennmarad, de az se mindenütt. Majd a külön rendelet mondja azt meg.

T. P. Oriovác. Ön tartozik fizetni, mert más helyről vitte be. — **F. L. Bénu.** Azt a közigazgatási hatóság vagy a megyei szabályrendelet szabja meg. — **L. A. Habni.** Ma még nem lehet bizonyosan tudni, mert külön utasítás intézkedik majd. — **K. E. Sídők.** Az *Adóügyi Szaklapot* ajánljuk. A kiadóhivatala: Andrássy-ut 6. — **Osztópánti előfizető.** A kérdéses mondat szerkezet egészen helyes s a kereskedelmi levelezésben általánosan használatos. — **Kereskedő.** Minden körülmények kőzt a fölmondás napjától számított az idő. — **Kiváncsi előfizető.** Moka bácsi dr. Halász Ignác kolozsvári egyetemi tanár írói álneve. — **Vándor.** 1. Csak a közoktatásügyi minisztériumban adhatnak kérdésére választ. 2. A német és a francia nyelvet tanítják. 3. Érettségi csak akkor tehet, ha a VIII. osztályból is osztályvizsgát tett. 4. Önkéntes csak akkor lehet, ha valamelyik középiskolában érettségizett vagy pedig az önkéntes tanfolyamot sikerrel végezte. — **B. E. I.** Felelőben. 2. Hígyjen. — **Zupás.** Nem értjük a kérdését, tessék értelmesben megírni, mit kíván tudni. — **W. K. Újvidék.** Magilleti a méltóságos cím. — **96133. P.** 1. Kaphat utlevelet, de csak a sorozás idejéig. Arra vissza kell jönnie, különben katonaszökevénynek minősítik. 2. A belügyminiszterhez kell folyamodnia. Az elintézés körülbelül egy hónapot igényel. 3. Az illetékes közigazgatási hatóságnál személyesen kell megjelennie, mert a személyleírást csak így vehetik föl. 4. Ha másutt akarja magát soroztatni, engedélyt kell kérnie róla illetékes helyének közigazgatási hatóságától. — **Új lexikon.** Nem érdemes befogni abba a nagy munkába, mert mindazok, akik Magyarországot történetben szerepel játszottak, benne vannak az eddig megjelent két nagy egyetemes lexikonban is. — **G. A. Mohács.** Méltóságos kérdésével a Magyar Atlétikai-Klub titkárságához fordulni (VIII. Szentkirályi-utca 22), ott számon tartják az atlétikai versenyeredményeket és felvilágosítást is szívesen adnak az érdeklődőknek. — **Sch.** Zsidó valasú volt, most katolikus. — **S. R. Szekesfehévár.** Nem ismerjük a svájci papírgyárakat. A Posner Károly Lejos utóda cég (Harmincad-utca 6) azonban szívesen megmondja, ha hozzáfordul. — **S. L. I.** Magyar államvasúti üzletvezetőségek: Budapest-jobbpart, Budapest-balpart, Szombathely, Miskolc, Szeged, Debrecen, Kolozsvár, Arad, Záhgráb. Akármelyikhez folyamodhatik. 2. Postatisztyakornoki állásra csak érettségi vizsgával pályázhatik. Most már azonban megkészt vele, mert a pályázati kérvényeket július hó 31-ig kellett beadni az igazgatóságoknál. — **G. B. Kadarkut.** Ismételtük, hogy Dreyfus felesége zsidó nő, gyermekei is zsidók. — **F. K. Budapest.** Ezzel az ügyvel hasonló értelemben már foglalkoztunk. — **Zs. I. Szeged.** A szegedi bieskák mesterének a haláláról bővebben írtunk. — **Sz. Zs. Budapest.** Köszönük; idejét multa. — **D. Gy. Budapest.** Méltóságos panaszát rövidbben megírni, akkor szívesen közölük. — **P. V. Budapest.** Kérdését illetékes helyre küldött válasz végett, szíveskedjék türelmellel lenni, amíg a feleletet megkapjuk. — **F. A. Budapest.** A terv sép, de az idő rövid volt már. — **B. A. Szeged.** Magánvállalat, amely árait maga szabja meg. — **E. S. Kiskőrös.** Följázolásának rövidebb formában szívesen helyt adunk. — **N. G. Budapest.** Legközelebb felhasználjuk. — **Jogász.** Az elmulasztott felvétele nem pótolhatja. Egyébként beiratkozhatik más egyetemre. A felvételek, tekintet nélkül, hogy mikor kezdődnek, külön-külön számítódnak. — **F. B. Tata.** A levélben jelzett fizetéseket nem kaptuk meg. — **Kereskedő.** 1. A poharazása és utcai kímérése a szeszből készült közönségesnek január 1-én megszűnik. 2. A kérdézt szappant bármelyik illatszer-kereskedőnél megrendelheti. — **Angol.** A levélnek ez a magyar fordítása: „Kedves barátom! Örvendek, hogy mint utolsó levelező-lapja bizonyítja, már tud angolul. Ez igazán kedves öntől. Iskolában tanulta? Levele nagy örömet okozott nekem és igazán halálal tartozom érte önnök. Ez a Niagara nek egy másik képe. Szíves üdvözléssel híve”. Megjegyezzük, hogy olyan rosszul másolta az angol szöveget, hogy jórómán csak setették annak az értelmét. — **Teplici előfizető.** D. J. Ferenc-kört 5. szám alatt lakik. — **94893.** számú előfizető. Tessék egyenesen abhoz a biztosító intézethez fordulni, az szívesen válaszol kérdésére. Az irodája a Nagymező-utcában van. — **Állomás Mtk.** Kérdőközlő-jék a görzi polgármesteri hivatalnál, ott megkaphatja az információkat, ha hivatalos formában s a válaszbélyeg melléklésével fordul hozzá. Legelőszerebb, ha az ügyet egy ügyvédre bizza. — **W. E.** Ha az ön hibájából vált szükségessé a pótsorozás, a kirótt bírságot meg kell fizetnie. A községi jegyző különben köteles önnök a vonatkozó rendeletet fölmutatni, ha kivánja. — **K. J. Bornagykereskedő.** fűszernagykereskedő stb. A másik kifejezés nem helyes. — **D. T.** A törvény úgy intézkedik, hogy munkaszünetes napon a törvényes zárórán túl is arusható: dohány, szivar, szivarszopka, levélbelyeg stb. még akkor is, ha azok más árukkal közös helyiségben volnának rakáron. — **M. K.** Ugy tudjuk, általános statisztikai összeírás lesz. Különböző ön budapesti, faradon el a statisztikai hivatalba (V. Akadémia-utca), ott szívesen adnak felvilágosítást. — **Kü előfizető.** Csak a negyedik végén tartozik kiküldetkődni, azonnal csak akkor, ha összes karát megtérít. — **Postamester Ia.** 1. Beiratkozni kell s nem fölveletelt folyamodni. 2. Szeptember első felében vannak a beiratások. 3. A tandíj felelvenként 30 forint. 4. Tandíjmentességért és ösztöndíjért csak jeles iskolai bizonyítvánnyal lehet folyamodni. 5. A közoktatásügyi minisztérium egy újabb intézkedése szerint, az idén kivételesen még hat középiskolai végzettség, vagy kereskedelmi akadémia érettségi bizonyítvány alapján is

be lehet iratkozni az állatorvosi főiskolára, föltéve, hogy bizonyítványai jelesek. — **91568. sz. előfizető.** Fűrőssze meg a lábát naponként többször langyos vízben s vegyen mindannyiszor tiszta harisnyát. — **K. J. Nagy-Szeben.** Viaszkkal is, más anyaggal is lehet a padlót fényesíteni. Ilyen fényesítő anyagot készen kaphat minden droguista, vagy festékereskedőnél. — **Postás Milka.** Mind a kettő használható és mind a kettő jó is. Jobbnak tartjuk azonban ezt a formát: X. Y. kir. közjegyző urnak. — **Matematikus 18.** Életpályá dolgában bajos volna tanácsot adnunk, mert akkor ismernünk kellene az ön viszonyait, hajlamait, gondolkodását. Szívesen felvilágosítjuk azonban, hogy az államszámvitel hallgatásához középiskolai érettségi vizsga szükséges, jogvégzettség nem. Ha megszerelte az oklevelet, az összes állami, megyei és városi pénzügyi hivataloknál, adófelügyelőségeknek, illetéki szabási és adóhivataloknál, dohánygyövedék-nél, az állami jóságigazgatóságoknál, bányászati-és pénzverésnél, államnyomdánál, lotto-, posta-és távirtdohivataloknál, zálogházaknál, tébolydánál, kórházaknál stb. pályázhat hivatali alkalmaztatásért. Ez állásokban a fizetés 500—2400 forint évenként és 150—600 forint lakpénz. — **K. K. Debrecen.** 1. Mindenesetre az államtudományi államvizsgát kell letennie. 2. Ha külső szolgálatban is szándékozik menni, akkor el kell végeznie, különben nem. 3. Mindenüvé nehéz bejutni, de a legjobb kvalifikáció mellett is. 4. Fizetés jogvégzett egyéneknek 600—10000 forint közt, megfelelő lakbérrel. 5. Üzletvezetőségek vannak: Budapestben, Miskolcon, Szombathelyen, Szegeden, Debrecenben, Aradon, Kolozsvárott és Záhgrábon. — **K. E.** Kérdőközlőjek az egyes jogakadémiai igazgatóságainál, ott szívesen adnak felvilágosítást az ösztöndíjak felől. Mi nem jehetbük ide valamennyit. De hogy elnyerhesse valamelyiket, jeles érettségi okvetlenül szükséges s azonkívül vagyontalanságának kimutatása. Tandíjmentességet is csak jeles bizonyítvány alapján kaphat. — **G. A. Budapest.** A kérdézt püspök Aradon tartózkodik. Megszólítása: Méltóságos és főtisztelendő Püspök ur. A borítékon ugyanigy címzendő. — **H. Ö. Gerend.** Még van hely, azért jó lesz, ha fölvelele iránt az igazgatóságához fordul leveleiben. — **S. M. Lengyel-tdi.** A Budapesti Közlöny évi előfizetési ára husz forint. Kiadóhivatala Kerepesi-ut 54. alatt van. — **Concert populaire.** Sajnálattunkra nem közölhetjük. — **X. Y.** az állami tisztviselők anyagi felzárkóztatására már régebben foglalkoztatja az illetékes kö-röket. Hogy eddig nem történt semmi, annak csak az volt az oka, hogy erre a nagy kiadási többletre nem volt a pénzügyminiszternek fedezete. A katonatiszti fizetések rendezése azonban az őszzel előreláthatólag újra naprendre hozza a kérdést az országgyűlésben. Hogy mikorra várható a fizetésjavítás, azt most még aligha lehetne még csak megközelítőleg is kitalálni.

Sorsjegyek.

St. H. Vörösmart. 1660/54. számú magyar vöröskereszt sorsjege 650 forintot nyert, a többi sorsjegyeket nem húzták ki. — **90754.** számú előfizető, olasz vöröskereszt sorsjegyet 31 líraval sorsolták ki, a többi nem nyert. — **Fécs. 91138.** Waldstein sorsjege 2950 forintot nyert, a többi nem nyert. — **M. O. Iszkony.** A jelzalog sorsjegyek 30% vagy 40%-osak-e? a többit nem húzták ki. — **P. L. H.-M.-Vásárhely.** Prémien-Anleibe sokféle van, a többit nem húzták ki. — **F. A. Csernő.** — **F. B. Mohács.** — **B. N. Opázna.** — **D. S. S.-A.-Ujhely.** — **S. Z.** — **N. G.** — **94784.** — **N. M. Turker.** — **G. A. Bács-Bresztovác.** — **F. F. Ocsöd.** — **S. D. Losonc.** — **H. Husz.** — **K. J. Ómoravica.** — **93480.** számú előfizető. — **94684.** számú előfizető. **Győr.** — **L. M. Jászberény.** — **S. A. Keszthely.** — **G. J. 12.** — **Dr. E. J. Fehérgyarmat.** — **S. H. Beregszász.** — **L. Hatvan.** — **P. A. Eger-Lörv.** Sorsjegyeik nem nyertek.

A

Budapesti Napló

részere

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Brener Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarak.

Adler Leóna, Lipót-kört.

Pösch József, Váci-kört 80.

Özv. Véber Vimosné, Váci-kört 15.

Feldmann Mórné, Marokói-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-ut. 2. Magy. király-szálló.

Kürthy Kálmánné, Harmincad-utca 1.

Weytzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.

Deusch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarak.

Sopronyi V., dohánynagyváros, Kerepesi-ut 1.

Özv. Hallada Anna, Museum-kört 10.

Szántó Mór, Keeskomáti-utca és Kálmán-tér sarak.

Deusch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarak.

KÜLÖNFÉLÉK.

A három bimbó.

— Feleki Sándor fordítása. —

Az ifjú május itt van már,
Szólt a poeta ajka.
A kertben állt egy rózsátó,
Három bimbó volt rajta.
Örvendjétek, bimbók, hogy itt
A tavasz, a szép gyermek.
S ha rózsá lesz belőletek,
Majd újra itten termek.

S később hogy visszajöttem én,
Mint vándor, ki elfáradt,
Sok tövist látott csak szemem
És három letört szárat.
Az első rózsát a kertész
Letépte késő éjjel,
Társát a csiga rágta le
S egyet szél tépett széjjel.

Odujában szolt a bagoly:
„Ügyetlen, ugy kell néked!
Mért hagytad érintetlenül
A bimbózó cserjéket.
Letépi gyorsan a rózsát,
Bánják is rajt a tuskét!
Pajtás, ha rózsát megkívánsz,
A bimbót tépd le tüstént!

Baumbach Rudolf.

Tudományos apróságok.

— Nyilvános órák. — Óriás teleszkop. — Uj elemek. —

Mig az egyszerű csikós és jubás ember — mint maga mondja — az „ér járásából” mindig pontosan megállapítja az időt, addig mi városiak, bár a zsebünkben hordjuk az időmutatót, még sem tudjuk, hány az óra. E téren nagyon hátramaradtunk a külfölddel szemben. Karlsruheban (Baden nagyhercegség) most fejezték be az egy központból igazgatható, nyilvános villamos órák felállítását. Felállítottak negyvenöt nyilvános órát, kilencven mutató lappal, amelyek közül hatvanhét éjjel is meg van világítva. Ezek harminchétezer forintba kerültek; az ugyanakkor magánosoknál felállított harminckilenc villamos óra hártezer háromszáz forintba került. Az órák valódi díszei az utcáknak, gazdag architektikus felépítésükkel, különböző alakjukkal és nagyságukkal. Néhányat közülök utcai gázlámpához hasonlóan készítettek, mások a ház falához vannak erősítve, egyesek igen díszes időjelző vas házikóban vannak; az iskolákban levők pedig óránként elektromos harangot mozgatnak.

A párisi világiállítás csodái közt érdekes látnivaló lesz egy óriás teleszkop, amely felülmúlja az

eddigieket. Ugyanis most a legnagyobb teleszkop Chicago mellett a yerkesi csillagászati toronyban van, amelynek csőve tizenkilenc méter hosszú és a lencséje egy méter átmérőjű; addig a párisi világiállításra készülő teleszkop lencséje másfél méter átmérőjű és a cső hossza hatvan méter, sulya pedig 19.900 kilogramm. Természetes, hogy ilyen hosszú és nagy sulyu csövet még gépezettel is nehéz az ég egyes pontjai felé irányítani, azért a cső előtt egy ugynevezett sziderosztát (osillagmozgató) van, amely úgy működik, mint egy vetítő tükör. A sziderosztát egy két méter átmérőjű, huszonhét centiméter vastag és háromezerhatszáz kilogramm sulyu ezüstözött üveglaplóból áll és ezt irányítják a csillagok felé és a visszavert fény jut a teleszkópba, amelybe a másik végén vagy közvetlenül benéznek, vagy a képet — alkalmas készülékkel a falra vetítik.

A levegő tudvalevőleg oxigén és nitrogén vegyülete és bár sokszor vizsgálták, új elemet benne nem fedezhettek fel. A levegő cseppfolyóssá változtatása alkalmából Berthelot francia vegyész felfedezte benne az argont, de ennek sajátságait nem tudta kimutatni. Ramsay angol akadémikus az argongázt folyósította és így még négy elemet talált: a heliومت, a kryptont, neont és antergont. Ezeknek az elemeknek az ismert elemek között való elhelyezése nagyon nehezen ment; ennek egyik módszere a színképelemzés (spektrálanalízis) útján csak azt sikerült kimutatni, hogy a helium olyan színképeket ad, mint a nap koronája, tehát a nap koronájában helium van. Az elemek elrendezésére a második mód az atomsuly, amelyre nézve Mendelejev, a kiváló orosz kémikus megállapította: hogy, ha az összes elemeket atomsuly szerint felmenőleg egymásután írjuk és nyolc csoportba osztjuk, úgy minden csoportnak első tagja, épp úgy minden csoportnak második tagja és így tovább hasonló tulajdonsággal bír. Ez a hasonlóság a savakkal szemben áll fenn, továbbá fénytörő, hő- és elektromosságvezető képességükben. Szükséges tehát, hogy minden elem a sorozatban helyet találjon, de e végett atomsulyuk ismerete szükséges.

Mint hogy az argon és a többi új elem az ismeretekkel semmi vegyrokonságot sem mutatott fel, e módszer sem vált be, végre a fagyasztási módszer segítségével sikerült az új elemek helyét megállapítani, így a többek közt az argon a klor és kálium közé jutott; egyedül a krypton helye ismeretlen még.

P. R.

— Napóleonn ifjúkora. Ajaccioiban nemrégiben megjelent egy könyv, amelynek a szerzője egy Maroaggi nevű korzikai. Érdekes dolgokat mond el Napóleonnak a fiatal korából. Az iskolában egy kicsit rosszul érezte magát a jövődöbéli császár.

Sokat ingerkedtek vele. Nem jól beszélt franciául és gyalázatos volt az írása; a többiek ezért sokat csufolták. Sértegették Korzikát és a korzikaikat, hogy dühösítsék, ami pompásan sikerült is nekik. Mert csak egy hang kellett a szigetjé ellen és már tombolt az ifjú Napoleon. Amikor egyszer éppen szépírásgyakorlatot végzett, hogy az írását megjavítsa, a szomszédja megrángatta a kabátját. Napoleon egy pillanatra sem habozott, s kétszer arcába csapott a lénival a kötekedőnek.

— Ezért be leszel csukva — mondotta a tanító.

— Becsukhat engem — vágta vissza Napoleon duzzogva — de még sem fogom megengedni, hogy bárki is csufot üzzön belőlem.

— Jövőre senki sem fog csufot üzni belőled — felelte a tanító.

A fiatal Napoleon rendszeren félre vonult, s komoran, elmélyedve járt-kelt. Nagyon szorgalmas volt.

— Honnan tud annyit? — kérdezte egyszer odahaza egy nálánál öregebb ember.

— Mert örökké dolgozom — felelte Napoleon komolyan.

— Dreyfus-kinematográf. Egy angol vállalkozó szép jövedelmet harácsol most össze a ravasz-sága révén. Ez a vállalkozó kibérelte a rennesi fogház mellett levő ház földelét, ahonnan jól lehet látni a fogház udvarára. A házföldélen azután fölállított egy kinematográfot. De a fogházigazgató gyanakodni kezdett s vászonból falat készítettet eléje. A ravasz angolnak szerencsés gondolata támadt. A gép körül állványt csináltatott és óriási plakátokkal beragasztotta. Erre az igazgató ismét elvitte a vásznat. A plakátok között egy alig látható lyuk volt, amelyen keresztül lefotografálta Dreyfust rendszer sétéi közben. Ezt a kinematográfot most a londoni Palaceszínházban mutogatja zsufolt nézőtérnek.

— Prédikáció a női kaecárságról. XV. Lajos korában Adrée páter vala a leghiresebb és — legáltalább asszonyoknak — legfélelmetesebb prédikátor egész Páris városában. Mert ő föltevé magában, hogy a női nem gyöngéit és bűneit kiméletlenül fogja feltárni és ostorozni. És mindazonáltal, bármint haragudának rá az asszonyok, mégis megtölték mindannyiszor a templomot, valahányszor a szigorú és kérlelhetetlen Adrée páter prédikála. És még akkor is így vala ez, amikor a páter azt is bejelenté, hogy a legközelebb levő vasárnapon a női kaecárságról prédikál. Azon vasárnapon szintűl meglett vala a templom elegáns asszony- és leánynépséggel, még egyetlen hely sem vala található üresen a padokban. Néhány bevezető szó után következék csak a tulajdonképpen való téma, minek

REGENY.

·007.

— ELBESZÉLÉS. —

Írta: RUDYARD KIPLING.

A másik, kinek kezében egy darab öszeggyürt papiros volt, viszont azt felelte, hogy a felügyelő azt mondta, hogy ha néki, már mint a piszkos ingesnek, valami mondanivalója van, akkor fogja be a száját. Erre a másik hadonázni kezdett kezével s csak arra volt kíváncsi, vajjon nem kívánják-e, hogy nadrázsebében is lokomotivokat hordozzon. Azután előlépett egy harmadik ember, fekete kabát volt rajta, de gallér nélkül, homlokáról csurgott a veríték, mert tikkadt augusztusi éjszaka volt s kijelentette, hogy az fog történni, amit ő akar. S míg ők hárman tárgyaltak, a lokomotivok megmozdultak. Elsőnek a Compound, majd a Consolidation, aztán a '007.

A '007 tüzelője legbelsejében azt a reményt táplálta, hogy sikerüsen próbautja után ének és élejenkiáltások közepette kivezetik, valami esokoládé színű expresszvonat elé akasztják s átadják egy bátor, nemes gépész vezetésének, ki hátát fogja cirogatni, meg is könnyezi s büszke arab menjenek nevezi majd. (Az inasok a műhelyben, ahonnan ő is világra került, csodálatos történeteket olvastak a vasúti életből s '007 azt hitte, hogy az lesz az ő sorsa is.) De nem igen volt expresszvonat a villamos fényben tündöklő, zsongó, százsögletű pályaudvaron s végre is gépésze így szólt:

— Nos? Milyen örült gőzszivattyút csinálhatt Eustis megint!

S mérgesen hajította el szerszámját.
— Mit kezdjek el ezzel a döggel! kiáltotta végül.

A gallértalan homlokát törülgette és kijelentette, hogy a gépész a pályaudvar jelenlegi helyzetében, tekintetbe véve ezt és tekintetbe véve azt, szépen rendezni fog, mig a tehének nem jönnek meg.

'007 aggodalmasan robogott kifelé. Szíve a lámpásban annyira izgatott volt, hogy majdnem kikiklott saját harangja csengésétől. Lámpások csillogtak és hullámoztak fel és alá, előtte és mögötte kovályogtak, hat sánpáron robogtak fel és alá, hangos zököréssel mindenféle kocsik gurultak, több kocsik, mint ahányról '007 valaha álmodott. Volt ott olajszállító, szénaszállító, egy másik tele bőgő tehénnel és mekegő kecskével, burgonyaszállító, melynek közepéből kályhaesővek kandikáltak ki, hűtő és fagyasztó kocsik, melyből jeges víz és olvadtt is esőpöcsött, szellőztetett gyümölcs- és tejszállító kocsik, lapos tetejük, melyeken piaci árucikkekkal megrakott kocsik álldogáltak, másokon mindenféle szerszám csillogott a villamos lámpák fényében, megint másokon sok, sok kellemetlen szagu állatbőr volt magasra halmozva, azután más lapos kocsikon minden fajta deszka volt letéve, összecsomagolva, hatalmas harminc tonna nehéz öntött vasövekkel heverték a kocsikon, valami új hid alkatrészei stb. stb. Száz és száz kocsik krétajelzéssel es ezerféle hierogliffel.

Töméntelen kipirult orcaju, izgatott ember sürgött-forgott az ezernyi ezer kerék alatt és között, szinte röpülve ugrottak egyik helyről a másikra, ha kocsijuk egy pillanatra megállott; a kormánynál szorongtak, ha előre mentek, s a széntartó kocsiban tértek vissza. Egész sereg ember szaladgált a kocsik tetején és oldalán, megigazitották a fékezőt, a kezükkel hadonáltak és érthetetlen kiáltásokat hadartak.

Előre lökték őket egy pillanatban, azután visszahúzták egy negyed mértőlondyre, mig a kocsik kereké zörgött és csikorgott; majd egy rántással megindítottak egy teherkocsit, a nélkül, hogy a benne levő áruk sulyával tisztába lehettek volna. De alig indult el a rakomány, négy kocsit lekaposoltak, '007 előreugrott, hogy meg-

lökve feltartsák a fékezővel. Azután néhány percreg újra várakozni kellett, megfigyelhethe a körülötte csillogó lámpásokat, majdnem elszédült a harangok csengésétől, a fel és alá surranó kocsik mozgásától s e közben fékezésvivattyuja negyvenszer vinnyogott percenként s félig elégett szénpor lepté el kéményétől kerekéig.

— Igen, rendezni nem olyan könnyű, ha széntartó kocsink hátulja merev, mondta kéményen keresztül kis barátja, a Ponny, mikor tavorobogott mellette... De elég jól megy? Mi? Láttál már röpülő rendezést? Nem? Figyelj hát rám.

Ponny vagy egy tucait nehéz lapos kocsit húzott. Hangos füttyel hirtelen tovaíramlott mellette, aztán hirtelen visszahőkölt s a hosszú sor, tizenkét láb magas kocsior egy hatalmas teherlokomotiv karjába csapódott. A fogadást rövid üvöltés nyugtázta.

— Ami ezt a fogást illeti, az én vezetőm a legügyesebb lenne az egész pályaudvaron, mondta a kocsit visszajövelekor. Ha más kísérli meg velem, hideg borzong végig rajtam. Kerekéim közelsége itt érvényesül igazán. Fogadok, ha te próbálnád meg, széntartó kocsid egyszerűen lecsipődnek.

'007-nek erre semmiféle vágya sem volt s meg is mondta ezt.

— Nines? De hiszen igazában más a te hivatásod, bár meg kell igazánod, hogy érdekes. Megfigyelted már a főrendezőit? Ne felelsd el, az a leghatalmasabb ember a világon. Hogy mikor végezzük el! O, kicsikém, itt mindig csak így járja, nappal es este, vasárnap, hétköznap egyaránt. Látd az a harminkét kocsit cipelő tehermozdonyt, amely a negyedik, nem, — az ötödik vágányon berobog? Az mind vegyes áru. Itt gyülemlik össze s itt osztják szét a különböző vonalak szerint.

(Folytatása következik.)

folyamán velősen a női kacérság csufságát vázoló a páter a jelen voltaknak. Majd hirtelen így szól:

— És azon célból, hogy látnátok, miként szemrehányásaimmal teljes józossággal leledzem és hogy a kacérság büne immár a templomba is befurakodék, megnevezendek egy asszonyszemélyt, aki jelen van köztetek és visszaretentő például szolgálhat... de nem, még sem fogom őt nevének nevezni, eltíltja nekem a keresztényi irtalom... hanem inkább feljelle velem eme gyűrűt és így őt ti előttetek ismertté teendem, a nélkül, hogy az ő nevét megnevezném.

Igy szól a páter, újjáról lehozta a gyűrűt és már emelől föl a kezét, hogy vetné a gyűrűt — amikor szempillantásban, hogy szinte már repül vala a gyűrű, a jelen volt asszonyok és leányzók majdnem mind lehajolának, nehogy a gyűrűtől találtassanak.

— De hát mi legyen ennek a jelentése? — mondá az abbé — azon véleményben valék, hogy csak egyetlen egy vagyon köztetek, aki dorgálásaimtól talála érzi magát és ime azt látom, hogy a többiek sem dicsékedhetnek azzal, hogy jobbak volnának amannál.

Uj francia halhatatlanok. A francia akadémia minapi ülésén megállapította a nyári szünet utáni ünnepies üléseinek sorrendjét. Novemberben lesz Henri Lavedan ünnepies beiktatása. Decemberben az Edouard Pailleron és Victor Cherbuliez halála következtében megüresedett két tagsági helyet betöltik. Január közepe táján fogják beiktatni Deschanelt, a francia kamara elnökét, aki most a nyáron dolgozik székfoglalóján, mert ősszel, amikor a parlamenti tárgyalások megkezdődnek, nem igen ér majd rá akadémiai beszédek írására.

A könyvnyomtatás aranykönyve. A francia nemzeti nyomdában a jövő évi világkiállításra elkészítik a könyvnyomtatás aranykönyvét. Ebben a könyvben a nyomdaipar minden ága be lesz mutatva. A szöveget külön e célra öntött betűkkel szerkesztik majd. Az illusztrációkat a legelső francia művészeknél rendeltek s a könyv papírosa is a legfinomabb és a legértékesebb fajtájú lesz. A könyvet ezüsttel díszített bőrből fogják kötni.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 18.50 forint pénzben, 19.— forint áruban. Bécsben 19.90, illetve 20.10 forint.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arajgyűlése 1899. augusztus 2-án. Készlet 356 darab. Érkezett 354 darab. Összesen: 710 darab. Eladott 409 darab. Maradt 301 darab. — Napi

árak: 120—180 kgr. sulyban 43—44—krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 42½—44—krajcárig. 320—380 kgr. sulyban 41—44—krajcárig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 40—42 krajcárig. Malacok 37—krajcárig kilónkint. A vásár lanya volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 2.

A kínálat ma lanya volt. A kereslet élénken indult, aminek következtében az irányzat megszilárdult. Összesen 7000 métermáza buza került forgalomba öt krajcárral megjavult árakon. Egyéb gabonaneműekben lanya volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladott:

Buza. (Uj) Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 9 frt 10 kr, 400 mm. 80 k. 9 frt 10 kr, 200 mm. 81 k. 9 frt — kr, 200 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 150 mm. 81 k. 9 frt — kr, 200 mm. 81 k. 8 frt 97½ kr, 200 mm. 80½ k. 8 frt 95 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 350 mm. 80 k. 8 frt 75 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 82½ kr, 1000 mm. 79 k. 9 frt — kr, 200 mm. 79½ k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79½ k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 76½ k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 75 kr.

Pest megyevidéki: 200 mm. 81 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 78½ k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 76½ k. 8 frt 75 kr.

Bácskai: 400 mm. 73½ k. 8 frt 80 kr.

Rádi: 100 mm. 78½ k. 8 frt 76½ kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 frt 55 kr.

Káposztarepce: 100 mm. 11 frt 50 kr, 200 mm. 10 frt 60 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde beszámolója szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for Buza (6), bányási, tiszavidéki, pestvidéki, fejtérnyezet, bácskai, román, szerb, bolgar, Rozs, Árp, Zab, Tengeri, Repce, Köles and their respective prices in various units.

A határidőzsetet folyamán a következő kisté-
sek történtek:

Table listing market transactions for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, and Repce with prices for different months and years.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, and Repce as of 1 o'clock.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, and Repce as of 3:30 PM.

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde bécsi eladásokra váiamivel gyengébb volt. Kivételt csupán osztrák-magyar államvasutak tettek, melyekben fedezések élénk vételkedvet gerjesztettek.

A helyi piacon esekély üzlet volt, csupán a városi villamos részvények voltak ismét clesőbbak. A déli tözsdén kevés árváltozás volt észlelhető. Államvasutakban azonban az áremelkedés további előmeneteleket tett, mely érték csaknem 4 forinttal magasabb, mint a tegnapi zárlat alkalmából.

A valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.75—393.50. Osztrák hitelrészvény 387.50—389.10. Osztrák-magyar államvasuti részvény 348.50—349.75. Rimamurányi vasmű 317.50—319.— Közuti vasut részvény 372.25—forinton.

A déli tözsde csöndes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 392.50—393.— Osztrák hitelrészvény 387.70—388.80. Osztrák-magyar államvasut részvény 348.90—351.— Közuti vasuti részvény 372.—373.—. Rimamurányi vasmű-részvény 318.50—319.—. Kónaerártekü jaradék 96.62—96.67 forinton.

Az utótözsde irányzata élénk forgalom mellett szilárd maradt.

A 4 órai zárlatokkor:

Osztrák hitelrészvény 388.10. Magyar hitelrészvény 392.50. Leszámitóbank 259.50. Rimamurányi vasmű részvény 318.50. Osztrák-magyar államvasut 353.75. Közuti vasut részvény 372.75. Városi villamos vasut 210.50 forinton.

A más büne.

(41) — Amerikai detektívregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

És akkor majd imádkozni fog, hogy bár csak tovább is a törvény oltalma alatt maradhatott volna: mert amíg csak él, egy pillanatra sem fog megszabadulni a fájdalomtól és a rémületől! Nézzem meg jól uram, nem gondolja, hogy meg is teszem azt, amit mondok?

Az elszántság és az izzó harag, amelyet szeme és hangja elárult, egy kissé megriaszította a férfit. Erőltetve kacagott és pácájával a cipőjét ütögette. Kis idő múlva Paula megfordult és ment a maga útján, amikor pedig néhány hányira volt, az az ember utána sietett és amikor elérte, így szólott hozzá:

— Hallgasson meg asszonyom. Ami üzlet, az üzlet! Nem vagyok ostoba, azért hát mondja meg, mennyit adhat s akkor majd hozzá szólok. Rögtön felelt neki Paula, de azért tovább ment, miközben egyre ránézett.

— Férjem — mondotta — hetenkint ötven dollárt ad nekem. Adok magának minden héten husz dollárt, ennyi, azt hiszem, elég! Az első hónapra kifizetem a nyolevan dollárt, de érikszedjék attól, hogy a hónap letelte előtt pénzt kérjen. Ezek a feltételeim!

— Az nem járja! — tört ki amaz. — Fizet nekem rögtön kétszáz dollárt, vagy... határozzon gyorsan!

— Ha még egyszer megszólít, ha csak nem azért, hogy feltételeimet elfogadja, letartóztatatom, akármi történjék is aztán!

Arca lángolt, szeme szikrázott. A férfi egy pillanatraig hallgatott, aztán a vállát vonogatta.

— Hát jól van, elfogadom — mondotta — adia ide a pénzt.

— Annyi nincs nálam — felelte Paula nyugodtan.

— Hát akkor hogy kapom meg?

— Eljön hozzám, mint akárki, akinek valami számlája van. Azt hiszi talán, hogy utca-sarkokon, vagy pálinkás boltokban fogok magának találkoztót adni? Az uram majd kifizeti!

— Az ura! Látja, Ketellené, ön okos asszony. De ha azt hiszi, hogy tul járhat az eszemen, akkor nagyon csalódik! Sokkal több van a maga rovásán, mint az enyémen. Engem ugyan nem csal meg.

— Hát ha több van az én rovásomon, miért fél akkor? A pénzt ilyen módon megkaphatja, másképp nem. Ahogy tetszik!

Most a Broadway sarkára értek, Paula intett a lovasutnak, aztán fölszállt, a férfi követte. Paula pénzt adott a kalauznak, aztán így szólt: — Ezért az emberért én fizetek!

A kocsiban nem szólottak egymáshoz. Dupen kellemetlenül érezte magát, de mindenképpen azzal akarta megnyugtatni magát, hogy ő van előnyben; az az asszony nem gondolhatott arra, hogy elárulja őt. De hátha Ketelle ismeri őt véletlenül? Nem, bizonyos volt abban, hogy sohasem találkozottak, a bírónak nem volt része abban az ő régi ügyében, sem mint tanuak, sem mint törvényszéki személynek. És aztán, nem volt-e érdeke annak az asszonynak, hogy kimélje őt?

A koesi megállott, kiszállottak és Kettleök háza felé tartottak. Az ajtót a esőngetésükre kinyitották, mind a ketten beléptek.

— Itthon van az uram? — kérdezte Paula egy szolgától.

— Igen, nagyságos asszonyom, a dolgozószobájában van.

— Üljön itt le, — mondotta most Paula Dupennek, mintha csak valami boltoislegény lett volna, aki valami számlát akar behajtani — majd hivatom.

Jobb oldalt eltűnt egy ajtón és ott hagyta emberét. Csakhamar hallani lehetett a hangját.

majd a bírót is. Aztán kinyitotta Paula az ajtót és oda szólt Dupennek:

— Tessék bejönni!

Dupen bement és látta, hogy a könyvtárba jutott. A bíró egy íróasztalnál ült, amelyen dolgozólámpa állott, s éppen akkor vette ki cheque-könyvét az asztalfiókból.

— Milyen összeget is mondottál kedvesem?

— kérdezte, tollát bemártva.

— Nyolevan dollárt! — felelte Paula.

A bíró irni kezdett.

— Milyen névre írjam? — kérdezte fölkéintve Dupenre, aki kissé árnyékban volt.

— Hogy hívják önt? — kérdezte Ketellené.

Dupen azt hitte, hogy most már tudja, miért esalták el ebbe a házba. Utána nyomozhatnak ennek a chequenek, s akkor a bíró bebizonyíthatja, hogy kifizették őt, aztán meg az az asszony azt remélte talán, hogy meglepetésében elárulja a nevet. De hát már sokkal messzebbre ment, semhogy visszafordulhatott volna. És végre is, ami a nevet illeti, hamarosan segített magán. Gonosz szándékkal így felelt:

— A nevem Grush Jakab!

— Grush Jakab! — ismételte a bíró, aláírta a cheque-t, oda adta Dupennek és megkérdezte: — Nyugtázta a számlát?

— Nem kaptam számlát, a cheque maga a nyugtatvány, ugy-e bár?

— Igen, igen — felelte a bíró. Hát ez rendben volna! Készen vagyunk.

— Mehet — mondotta Ketellené, s úgy nézett Dupenre, mintha csak valami butordarab lett volna.

Amikor pedig, hogy az ajtó becsukódott, oda ment a férjéhez és megeökölte:

— Te nagyon jó vagy — mondotta.

— Miért? Amiért nyolevan dollárt adok neked, s nem kértem, mit vásároltál érte? — felelte a bíró nevetve.

(Folytatása következik.)

Leszámlító árfolyamok:

Table with 2 columns: Item name and value. Includes Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Magyar aranyjárdék, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table of Hungarian state debt items: Aranyjárdék 4%, Koronajárdék 4%, Keleti vasúti kölcsön 4%, etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table of Austrian state debt items: Egyes papírbondok 4%, Egyes exhiszjárdék 4%, Aranyjárdék 4%, etc.

c) Idegen Államadósság.

Table of foreign state debt items: Bolgár vasúti kölcsön 4%, etc.

Más kölesönök.

Table of other bonds: Bonyák kölcön, Budapesti fővárosi kölcön, etc.

Záloglevelek és köleskötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table of Budapest institutions' issues: Belvárosi lakarkép, Egyes. f. v. takarékp. zalog, etc.

Bankok részvényei.

Table of bank shares: Banknyugdíjintézet, Előm. m. hitelbank, Fővárosi bank, etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table of savings bank shares: Belvárosi, III. ker. titkos, Budapesti takarékp. zalog, etc.

Előbbségi kötvények.

Table of preference bonds: Adria előbbségi kötvény, Budapesti papírbond, etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table of insurance company shares: Bécsi biztosító iroda, Bécsi élet-és járadék-biztosítási-intézet, etc.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table of mine and brickworks shares: Brassói bányász, Budapesti téglagyár, etc.

Vasművek és pégyárak részvényei.

Table of ironworks and mill shares: Gazdasági pégyár, Danubius, Ganz, etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table of printing house shares: Athenaeum, Franklin, Kosmos, etc.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table of foreign company shares: All. wagg. vállalat, Bpesti villamos, etc.

Gőzmalmok.

Table of steam mills: Concordia, Erő Budapesti, Erőbet, etc.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table of transport company shares: Adria tengerhaj., Bpesti közúti vas., etc.

Sorsjegyek.

Table of lottery tickets: Baszika, Bécsvárosi, Budapesti, etc.

Pénzmekek.

Table of currencies: Vert arany, 50 frankos arany, 20 márkás, etc.

Külföldi váltók (plára).

Table of foreign exchange rates: Amsterdam, London, Német piac, etc.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table of term bonds: Aranyjárdék, Koronajárdék, Magyar hitelbank, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremg: lucerna 36.—40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.—28.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bánági 40.— forint, Középszemű 31.—35.— Nagyszemű 35.—39.—, Disznószár: budapesti 48.50—49.— forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 42.50—43.— forint, 3 darabos 44.—44.50 forint, füstölt 46.50—47.50 forint, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos — forint, 100 darabos — forint, 85 darabos — forint, 100 darabos — forint, 85 darabos — forint, 100 darabos — forint, 85 darabos — forint, 100 darabos — forint, 17.50—17.75 forint, szerbiai 15.25—15.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzékek: Őszi buza 8.59, őszi rozs 7.—6.99, tengeri szeptember-októberre 5.10—5.09, tengeri május-június 5.10—5.11.

A bécsi értéktőzsde.

Az értéktőzsde gyenge irányzattal nyílt meg, ami egy a realizációban, mint a külföldi papiroknál voltak kintálthatók. Az állampapírok emelkedtek.

A déli tőzsde szintén gyenge irányzattal kezdődött, de az állampapírok emelkedése megszüllítette az irányzatot. Az állampapírok budapesti számlákra vásároltak.

Zárlatok tartott az irányzat.

Bécs, augusztus 2. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany járadék 118.80. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegye 198.75 Magyar vasúti kölesön ezüstben 100.45. Magyar keleti vasúti állami kötvény 120.—. Magyar leszámlító 4% pénzbiztosítók 259.—. Rimamurányi vasműrészvény 318.25. Magyar koronajárdék 96.45. 4% os Magyar földterem. kötvény 94.60. Magyar hitelbank részvény 38.50. Magyar nyerevény kölesön sorsjegye 161.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 185.50. Magyar kereskedelmi bank 144.77.

Bécs, augusztus 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírbond 100.35. 4% os osztrák aranyjárdék 118.85. 1860-iki sorsjegye 138.20. Osztrák hitelrészvény 197.—. Angol-osztrák bank 151.75. Bécsi bankgyűlés 274.—. Osztrák-magyar bank 902.—. Déli vasút 76.10. Dunagőzhajózási részvény 403.—. Dohányrészvény 142.—. Császári és királyi arany 5.67.—. Német bankváltók 58.75. 4% os ezüst járadék 100.26. Osztrák koronajárdék 100.05. 1864-iki sorsjegye 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 387.75. Unionbank 313.25. Osztrák Länderbank 249.25. Osztrák-magyar államvasút 352.—. Elbavölgyi vasút 259.50. Alpesi bányarészvény 261.—. 20 frankos arany 9.54. Londoni váltó 120.50. Bécsi Tramway 461.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 388.— Magyar hitelrészvény 393.—. Angol-Osztrák bank 151.75 Union bank 313.50, Länderbank 243.25, bankgyűlés 274.50, osztrák-magyar államvasút részvény 353.37, eszaki nyugati vasút részv. 245.50, elbavölgyi vasút 260.25, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 261.—, májusi járadék 100.45, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék — német birodalmi márka készpénz 58.77, ultimóra 58.85, török sorsjegyek 62.70, rimamurányi vasút 319.25 déli vasút —, dohányrészvény 142.25, Napoleon d'or 9.54 Lombard —.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, augusztus 2. (Tőzsdei tudósítás.) Veleményes vásárlásokra a német bankértékek és kohórézvények emelkedtek. Az ittibőlközli legkeresettebbek voltak a Laurarézvények, mert az évi mérleg kizétételeit várják. Osztrák értékek a bécsi előtőzsde hatása alatt gyöngyöben indultak, de később javultak. Vasutak közül amerikaiak Newyorkra hanyatlottak. A második tőzsdében az üzlet lauha volt, de az irányzat szilárd maradt. Magánleszámlitólási kamatláb 3% os.

Berlin, augusztus 2. (Zárlat.) 4% os papírbond 100.25. 4% osztrák aranyjárdék 100.80. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 96.60. Osztrák-magyar állam-

vasút 149.60. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltó 169.90. Magyar vasúti beruházási kölesön 101.60. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 198.40. Általános villamosági Edison 265.50. Gelsenkircheni 205.90. Laurakohó 263.90. 4% os ezüstjárdék 100.10. 4% magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 242.75. Déli vasút 34.30. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.15. 4% os új orosz kölesön 98.30. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 93.30. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 165.10. Harpeni 201.50. Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 2. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 99.90. 1860. sorsjegye 147.—. Déli vasút 39.30. 4% osztrák aranyjárdék 100.60. Osztrák hitelrészvény 292.70. Osztrák-magyar államvasút 150.50. Olasz járadék 93.60. 4% magyar aranyjárdék 100.75. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 2. (Zárlat.) 4% os papírbond 100.40. 4% osztrák aranyjárdék 100.90. Magyar koronajárdék 96.80. Osztrák-magyar bank 151.55. Déli vasút 34.20. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltó 120.49. Bécsi bankgyűlés 137.75. Villamos részvény 156.80. 3% os magyar aranykölesön 84.20. 4% os ezüstjárdék 100.10. 4% os magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 242.90. Osztrák-magyar államvasút 149.70. Északi vasút —. Bécsi váltó 169.87. Párisi váltó 81.20. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 263.50. Az irányzat szilárd.

Páris, augusztus 2. (Zárlat.) 3% os francia járadék 101.80. Olasz járadék 92.27. Osztrák-magyar államvasút 74.50. Francia törleszt. járadék —. 4% os magyar aranyjárdék 100.50. Török dohányrészvény 310.—. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járadék 100.27. Osztrák földhitelintézet részvény 12.75. Déli vasút —. 4% osztrák aranyjárdék 101.25. Ottomanbank 569.—. Párisi bankrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 2. A sertésüzlet irányzata csendes. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban 41 1/2—42 krajcár. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban 42 1/2—43 1/2 krajcár. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban 44—44 1/2 krajcár. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 44 1/2—45 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronkint 220—280 kilogramm súlyban — krajcár. Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 43—44 krajcár. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 42—43 1/2 krajcár. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—44 1/2 krajcár. Sertés létszám: 1899. július 31. napján volt készlet 44.168 darab, 1899. augusztus hó 1. napján felhajtott 67 darab, 1899. évi augusztus 1. napján elszállított 477 darab, 1899. augusztus 1. napjára maradt készletben 44.758 darab.

Napirend.

Napló. Csütörtök, augusztus 2. — Római katolikus: Istv. meztal. — Protestáns: Eleázár. — Görög-orosz: (július 22.) M. Magd. — Zsidó: Ab 27. — A nap két reggel 4 óra 25 perccor. — Nyugszik este 7 óra 14 perccor. — A hold két éjjel 1 óra 19 perccor. — Nyugszik délután 5 óra 23 perccor.

A miniszterek nem fogadják. Nemzeti Múzeum: Természettörténi tára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Az összes könyvtárak zárva vannak.

A Hódolói díszelőadás. Eisenhut Ferenc örösi kőképe, látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedelmertörténi muzeum és keleti mintatár az Incarcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Keresési-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakodó iroda és nyilvános saakkönyvtár. Keresési-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig. Állattart nyitva egész nap.

Vizárlás.

Table of exchange rates for various locations: aug. 1., aug. 2., aug. 1., aug. 2. Includes Inns, Dun, Pozsony, Komárom, Budapest, Páris, Mohács, Gomboz, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Zsolna, Trénesd, Szeged, Rába, Győr, Dráva, Murá, Szava, Szamos, Kraszná, Latorca, Latorca, Ung.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 2. —

Kinevezések. A földmiveltésügyi miniszter Kovács Imre kulturvegyszert a budapesti gyapjuminősítő-intézethez fővegyszéssé kinevezte; — Ráde Károly budapesti kertészeti tanintézeti ideiglenes minőségű főkereszt, továbbá Sábán Sándor nyitra-rudnai állami faiskolai kertésztanítót ezen állásukban végleg megerősítette; — Hegedűs József tordai, Horváth Mihály thányi, Ritzl Károly kasszebeni és Czapáry Bertalan orosházi kezelő-kertészeket kertésztanítókká kinevezte s szolgáltatására továbbra is a nevezett tanintézetekhez, illetve állami faiskolákhoz osztotta be. — Blenk János cs. és kir. puskaművest a földtani intézet-hez egyelőre ideiglenes minőségben gépészszéssé nevezte ki. — A szegedi itélőtábla elnöke Billitz Albert nagybeeske-reki lakos ügyvédjelöltet a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjaz joggyakornokká nevezte ki. — A debreceni főügyész Ferencz András nyiregyházi törvényszéki fogházort a vezetése alatti főügyészszéssé III. osztályu hiva-talszolgárává nevezte ki.

Megerősítések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Reibner Márton poszonyi kat. főgimnáziumi rendes tanárt rendes tanári minőségében; — Pethő Ferenc eperjesi kir. kat. főgimnáziumi rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ifj. Such János, id. Such János, Petz József, Mészáros Gyula és Irsa Ferenc okleveles tanítókat a békés-csabai állami elemi népiskolához rendes tanítókká kinevezte és Lendvai Sándor nagy-pacali állami elemi iskolai tanítót eddigi minőségében a békés-csabai állami elemi iskolához áthelyezte.

Pályázatok. A polai tengerészeti arzenálnál hadtengerészeti szolgáló állásra szeptember 1-ig; — a budapesti pénzügyminiszteri számvevőszéknél számtisztai állásra két hét alatt; — a beszercebányai járásbírószéknél szolgáló állásra négy hét alatt; — a beszercebányai járásbírószéknél díjnokai állásra augusztus 25-ig; — a székelyudvarhelyi és szombathelyi pénzügyigazgatóságoknál pénzügyőri szemlési állásokra két hét alatt; — a beszercei törvényszéki fogháznál fogházrőmesterei állásra szeptember 10-ig; — a győri itélőtáblánál bírói állásra két hét alatt; — a

nagykátai (Budapest) járásbírószéknél segédtelevényvezetői állásra két hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, augusztus 2.

A magas légnyomás egészen az európai kontinens fölé vonult s Közép-Európa fölött nagy kiterjedésben zárt alakot öltött; a minimum északkeleten van.

Az idő Európában tulnyomóan derült és száraz; a hőmérséklet többnyire valamelyest emelkedett.

Hazánkban csupán délkeleten volt némi eső; az idő ma reggel tulnyomóan derült; a hőmérséklet nem változott lényegesen.

Küldés: Derült, száraz és meleg idő várható.

GUMMI! A legfinomabb franciás és angol gummi-különlegességek, valódi jótéltetés mellett. Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 ft. Roulé egyenként csomagolva, tucatja 3, 4, 6, 8 és 8 ft. Capotte americ. (rövid) fehér színű, tucatja 3 és 4 ft. Na-anesszinű 6 és 6 ft. Viktoria, tucatja 4, 6 és 8 ft. Halbolyag (hosszu) tucatja 3, 4, 6 és 8 ft. Halbolyag (rövid) tucatja 4 és 6 ft. Pely Porus Haase, drbja 2 ft. Pely Porus Menszár, drbja 2.50 ft. Párisi spongya, tucatja 4, 6 és 8 ft. Németlegújabb Diannov, Teufel-féle, 8-8 ft. Csak a Pollitzer Mór és Fianál, Bpest, Deák Ferenc-tér 10. kaphatók.

Arcképek. I. FERENC JÓZSEF apostoli királyunk 0 csász. és kir. Felségének arcképe. Legfinomabb kivitelű fényképmásolatban. A kép kétféle nagyságban kapható, 1.88 cm. hosszú, 70 cm. széles (a karton beszámításával). Megrendelési ára 12 ft. Csomagolási díj 60 kr. Ugyanaz kabinet alakban 1 ft. Ő cs. és kir. Felségének legfinomabb rézkarc kivitelű képe 60-80 cm. nagyságban. Ferraris Arthur festőművész eredetije után. E képet a nm. vallás és közokt. m. kir. miniszter 913. 897. elm. sz. alatt az összes tanintézeteknek megszerzésére ajánlotta. Ára 6 ft. Csomagolási díj 60 kr.

ERZSÉBET királyné Ő cs. és kir. Felségének legszebb arcképe. Legfinomabb kivitelű fényképmásolatban. A kép ötféle nagyságban kapható. Az 1. sz. formatum méretei (a karton beszámításával) 88 cm. hosszú, 70 cm. széles. Megrendelési ára 12 ft. Csomagolási díj külön 60 kr. A 2. számú formatum méretei (a karton beszámításával) 65 cm. hosszú, 48 cm. széles. Megrendelési ára 8 ft. Csomagolási díj külön 40 kr. A 3. sz. formatum méretei (a karton beszámításával) 48 cm. hosszú, 32 cm. széles. Megrendelési ára 4 ft. Csomagolási díj külön 30 kr. 4. Kabinet alakban 1 ft. — Nyomdai kivitelben 42-48 cm. nagyságban 10 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körnt 18. szám.

Titkos betegségek ellen 25 évi, részben katonai (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható DR. KAJDAGSY, v. cs. és k. ezredorvos. Electrotherapial rendelő intézete Budapest, Váci-körnt 4. sz. 1. em. A legelhanyagoltabb hűgységfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőzés utóhatjait Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro-Massage vagy Psychrophor által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori hünnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Szenzációs találmány gyengeség ellen. FÉRFIAK SZÁMÁRA. Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc cs. és kir. kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kintéttve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában anyagyermel, 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Ch'engóban elismerő okirattal, oklevéllel ellátva a párisi Société de médecine de France, National d'Hygiène Supplique de Paris és számos más tudományos társulatok által. Elhárítja a gyengeséget. A szerkezet felette egyszerű és annak a testen való hordása elegendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágosítással, valamint kimerítő brochurekkel készséggel szolgál a dr. Borsódi-féle központi iorakat Budapest, VIII., József-körnt 30. sz.

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitűnő szakorvost a legmelegebben ajánlhatjuk. Univ. Med. Dr. Czinczár J. Bőrgyógyász, bőrápító, nemi-és húgy-szervi bántalmak kiegészített szakorvos. Gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a nemi betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi leletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegségeket és szépségihát a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel. Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. 1. em. Rendel: délelőtt 10-11-g, délután 3-7-ig. Külön várótermek hülygök és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

Borárverési hirdetmény. A tarcali m. kir. vincellériskola s a vele kapcsolatos állami szőlőtelepek több évi termésű borai f. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen eladásra bocsátatnak. Az egész eladó borkészlet 477 hektoliter, melynek becsértéke 25 frt és 70 frt közötti váltakozik. A borkok eukor-, szesz- és savtartalomra elemezve vannak. Az árak hordó nélkül értendők; a hordók hektoliterje 2 frt 60 krral számítottak. A eladó borkészletek hordónként bocsátatnak árverésre, hogy azok is vehesnek, a kik egy-egy fajtaból csak kisebb mennyiséget kívánnak beszerezni. Az egyes hordók tartalmak 130-140 liter. Az árverezők kötelesek a megvenni szándékolt bor kikiáltási árának 5%-át az árverezés megkezdése előtt a vincellériskola igazgatóságához bnatpénzül letenni. Az árverés megkezdése előtt zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bnatpénz esatolandó. Az eladandó borok a vincellériskola igazgatóságánál való egyszerű jelentkezés mellett előzőleg is megjelölhetők. Ugyan ott bővebb felvilágosítások szerezhetők. Tarcal, 1899. évi július hó 29. M. kir. vincellériskola igazgatósága.

Magy. kir. államvasutak. 110556/99. szám. Pályázati hirdetmény. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti és északi főműhelyi szertárban a folyó év második felében összegyűlt és nélkülözhetővé váló különböző ócska fémm anyagokat értékesíteni óhajtat, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet. A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan az ajánlat benyújtására szolgáló úrlap azonban feltünteti azon mennyiségeket, melynek a folyó év második felében hozzátétőleg összegyűlhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiirt anyag nem vngy, hogy egyik vagy másik nem anyagból határozat mennyiség adassék át, hanem köteles az időnként tényleges feleslegként rendelkezésére bocsátandó mennyiségeket átvenni, illetve azokhoz beirni kötelezti továbbá magát a folyó évi december hó végéig összegyűlt készletet 1900. évi január hó végéig okvetlenül átvenni. A pályázati kivonok kéretnek kéretnek, hogy 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlatukat a magyar kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (VI., Andrassy-ut 73. szám I. emelet) a következő címzessel „Ajánlat ócska fémmanyagok megvételére 110556/99. számhoz“ folyó évi augusztus hó 25-ének déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag és leltár beszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon és ennek rövatainak pontos kiöltése mellett állítandók ki. Az ajánlattevők az ócska anyag eladására vonatkozó és 122291/99. sz. a lenálló feltételek magukra nézve kötelezőeknek elismerni s azt 30 filléres magyar bélyeggel és aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtartományban példánzonként 30 filléért megszerzethetők; vidékieknek pedig a nyomtatványtartárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az erte járó 30 fillér és 20 filléres posta bélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek. Bnatpénzre a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött hatánap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál letendő. A bnatpénz az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad. Egyéb habár lebonyolított ügyletekről még letétünkben levő fel nem vett biztosítékok ezen ajánlatához bnatpénzül nem fogadtatnak el. A bnatpénz letételt igazoló jegy nem esatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő bíróságban marad. Bnatpénz, vagy fentidézett alírt feltétűzet nélkül ugyszintén elégtelen bnatpénzrel az előtr úrlapon tett vagy elkérve beérkezett ajánlatok, valamint olyanok melynek a feltételektől eltérnek és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá. Az ajánlatban határozottan megnevezendő azon magy. kir. államvasuti állomás a melyen az ajánlattevő az anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel és olvashatóan kitéendő. Az anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevő cég tartozik viselni, ha az anyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vették át. Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredmények eldöntéséig kötelezettségben marad, azt tehát időközben vissza nem vonhatja. Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmenyiségekre is szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fen tartja magának a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmenyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem költöte — elfogadni tartozik. A magy. kir. államvasutak igazgatósága fen tartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választahasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen. Budapest, 1899. évi július hóban. (Utány. nem díjazatik.) Az igazgatóság.

Eppen most jelent meg! Peterdi Sándor: Jette leányai és egyéb ELBESZÉLÉSEK. Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körnt 18. sz.

